

Navigera mot hållbarhet: gemensamma lösningar och effektivitet på Dalarö

Av: Daniel Streijffert, Emma Mornell & Julian Amalraj

Handledare: Saeid Abbasian

Södertörns högskola | Institutionen för naturvetenskap, miljö och teknik

Kandidatuppsats 15 hp

Turismvetenskap C | Vårterminen 2023

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Problemformulering	6
1.3 Syfte	7
1.4 Frågeställning	7
1.5 Avgränsningar	7
1.6 Begreppsdefinitioner	7
1.7 Dalarö som destination	8
1.8 Disposition	9
2. Teori	10
2.1 Tidigare forskning	10
2.2 Skärgårdsturism	10
2.3 Agenda 2030	12
2.4 Hållbarhet och hållbar utveckling	13
2.5 Intressentteorin med samarbete och kollektivt värde	15
3. Metod	18
3.1 Vetenskapligt angreppssätt	18
3.2 Intervju som insamlingsmetod	18
3.3 Intervjuformen	19
3.4 Urval	19
3.5 Pilotstudie	20
3.6 Praktiskt genomförande	21
3.7 Analysmetod	21
3.8 Etiskt ställningstagande	22
3.9 Validitet och reliabilitet	22
3.10 Metodkritik	23
4. Empiri	25
4.1 Treenigheten	25
4.2 Utbildning och medvetenhet	25
4.3 Samhörighet	26
4.4 Effektivitet	27
4.5 Värdeskapande	28
5. Diskussionsanalys	30
5.1 Skapa balans för en hållbar framtid	30
5.1.1 Tid, pengar och kreativitet	30
5.1.2 Utbildning och medvetenhet	31
5.1.3 Samhörighet och värdeskapande	32
5.1.4 Effektivitet för hållbar turism	33
5.2 Förslag till vidare forskning	33
6. Slutsats	35
6.1 Studiens begränsningar	35

Sammanfattning

Syftet med denna uppsats är att undersöka Dalarös förbättringspotential när det gäller ekologiskt hållbarhetsarbete och samarbete för att bli en mer långsiktigt hållbar destination. Genom intervjuer med aktörerna på destinationen syftar studien till att öka förståelsen för hur hållbarhetsarbete påverkar besöksnäringen. Frågeställningarna inkluderar hur hållbar destinationsutveckling bedrivs på Dalarö, aktörernas förhållande till den ekologiska aspekten av hållbarhet och vilka strategier företag och organisationer på Dalarö kan använda för att implementera hållbara riktlinjer och främja den ekologiska hållbarheten.

Genom att sammanställa och analysera intervjuresultaten ger uppsatsen insikter och rekommendationer för att främja hållbarhetsarbete och stärka den ekologiska hållbarheten på Dalarö. Resultaten betonar vikten av samarbete, effektivitet och informationsdelning för att uppnå hållbarhetsmålen. Studien bidrar till kunskapsbasen om hållbar destinationsutveckling och kan vara till nytta för aktörer inom turistnäringen och beslutsfattare som strävar efter att främja hållbarhet och bevara naturliga och kulturella resurser.

Nyckelord: Ekologisk hållbarhet, samarbete, utbildning, transparens, medvetenhet, hållbar utveckling, hållbarhet, engagemang.

Abstract

The purpose of this thesis is to examine Dalarö's potential for improvement in terms of ecological sustainability efforts and collaboration to become a more long-term sustainable destination. Through interviews with stakeholders at the destination, the study aims to enhance understanding of how sustainability initiatives impact the tourism industry. The research questions include how sustainable destination development is carried out in Dalarö, the stakeholders' relationship to the ecological aspect of sustainability, and the strategies that businesses and organizations in Dalarö can employ to implement sustainable guidelines and promote ecological sustainability.

By compiling and analyzing the interview results, the thesis provides insights and recommendations to promote sustainability efforts and strengthen ecological sustainability on Dalarö. The findings emphasize the importance of collaboration, efficiency, and information sharing in achieving sustainability goals. The study contributes to the knowledge base of sustainable destination development and can be beneficial for stakeholders in the tourism industry and decision-makers striving to promote sustainability and preserve natural and cultural resources.

Keywords: Ecological sustainability, collaboration, education, transparency, awareness, sustainable development, sustainability, commitment.

1. Inledning

Inledande kapitel börjar med att presentera bakgrunden om det ämne skribenterna har för avsikt att behandla. Vidare följer en problemformulering som leder fram till studiens syfte, frågeställningar och avgränsningar.

1.1 Bakgrund

Stockholms skärgård är Sveriges största skärgård och sträcker sig över en yta på ungefär 1680 kvadratkilometer (Visit Stockholm, 2023). Skärgården består av cirka 30 000 öar, varav närmare 200 är bebodda (Skärgårdsfakta, 2015, s. 1). Förutom öarna erbjuder Stockholms skärgård även klippor och sandstränder. Att ta de trafikerade färjorna som ingår i Region Stockholms kollektivtrafik är ett vanligt färdmedel för att nå skärgården (Region Stockholm, 2023). Stockholms skärgård är en eftertraktad destination för besökare som söker naturnära upplevelser och avkoppling (Stockholm Archipelago, 2023).

Sverige har dessutom blivit erkänt för sin hållbara destinationsutveckling enligt Sustainable Travel Index Rankings för 2020, där landet rankades på förstaplats (Visit Sweden, 2023). Sveriges tillvägagångssätt inom turismen syftar till att maximera de positiva effekterna och minimera de negativa (Ibid). Denna strategi bygger på FN:s globala utvecklingsmål, Agenda 2030, som betonar vikten av ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet (Regeringskansliet, 2015). Genom att realisera Agenda 2030 för hållbar utveckling har Sverige satt sig i framkant på internationell nivå (Regeringen, 2022). Brundtlandrapporten som ligger till grund för Agenda 2030, syftar till att möta de behov den nuvarande generationen har utan att kompromissa med framtida generationers behov både på nationell och internationell nivå (World Commission on Environment and Development [WCED], 1987, s. 41).

Turism kan beskrivas som en resursintensiv bransch där vatten, energi och andra viktiga resurser krävs och används för att producera tjänster samt aktiviteter kopplade till upplevelser inom turism (Lu & Nepal, 2009, s. 5). Till följd av ökad kunskap och medvetenhet kring turismens påverkan, blev ett behov av hållbarhet allt mer väsentligt (Saarinen 2006, s. 1123; Holden 2003, s. 95-96). Hållbarhet kan därmed anses vara en avgörande aspekt inom besöksnäringen, i och med att den är starkt integrerad med destinationens sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter (Ibid). Hållbarhet kan i dagsläget appliceras på nästintill alla typer och skalor av turistaktiviteter och miljöer (Saarinen, 2006, s. 1122). En viktig faktor med hållbarhetsbegreppet är att det kan definieras, tolkas och implementeras på olika sätt av individer, aktörer och sociala grupper (Lu & Nepal, 2009, s. 5).

När det gäller turismutveckling innebär de ekologiska, sociala och ekonomiska aspekterna av hållbarhet olika utmaningar och konsekvenser (Liu, 2003, s. 469). Den ekologiska hållbarheten har koppling till turismens påverkan på den naturliga omgivningen och den bestående livskraften av naturresurserna (Ibid).

Valente och Medeiros (2022, s. 1-2) menar att klimatförändringar och den ökande globaliseringen skapat nya förhållanden och utmaningar inom turismnäringen när det gäller att upprätthålla miljöns kvalitet för att locka besökare till destinationen. För att bevara naturarvet och främja den biologiska mångfalden, betonar Niedziółka (2014, s. 162) vikten av att upprätthålla väsentliga ekologiska processer genom ekologisk hållbarhet.

Den sociala hållbarheten omfattar de sociokulturella effekterna av turism och kan påverka det lokala samhällets attityd gentemot turismens inverkan (Liu, 2006, s. 469). Av den anledningen har sociokulturella hållbarheten som avsikt att beakta den sociokulturella autenticiteten hos lokalsamhället samt bevara dess byggda och levande kulturella kulturarv och traditionella värderingar och som följd av detta bidra till interkulturell förståelse och tolerans (Niedziółka, 2014, s. 160). Den ekonomiska hållbarheten har en anknytning till lönsamheten och alternativkostnaderna för turismutveckling (Liu, 2006, s. 469) och har som syfte att säkerställa långsiktig och hållbar ekonomisk drift, tillhandahålla socioekonomiska vinster till samtliga aktörer som ska vara rättvist fördelade, inklusive stabila sysselsättnings- och inkomstmöjligheter och sociala tjänster till lokalsamhället (Niedziółka, 2014, s. 161).

1.2 Problemformulering

Stockholms skärgård står inför potentiella miljöutmaningar eftersom Agius och Briguglio (2021, s. 409) menar att skärgårdsturism i allmänhet tenderar att locka miljontals besökare till följd av sand, sol och havsturism och kan därmed vara en betydande källa till miljöförstöring. Effekterna som orsakas av turism i skärgårdsmiljöer är starkt förknippade med dess bärkraft (Bardolet & Sheldon, 2008, s. 918–919). Den stora mängden besökare genererar avfall, vilket bidrar till vattenföroreningar och förstörelse av livsmiljöer (Agius & Briguglio, 2021, s. 409), en företeelse som i sin tur kan leda till en påverkan av lokalbefolkningen (Bardolet & Sheldon, 2008, s. 901). Till följd av detta ska turismutvecklingen iaktta den lokala miljöns ekologiska egenskaper och kapacitet (Choi & Murray, 2010, s. 576). Av den anledningen är det väsentligt att utveckla hållbara riktlinjer och metoder som främjar ansvarsfull turism, minskar genereringen av avfall och skyddar skärgårdens naturliga miljöer och biologisk mångfald (Ibid). Enligt Aall (2014, s. 2568-2570) är genomförandet av hållbar turismpolicy och praxis essentiellt för att bevara naturen, miljön, kulturen och den biologiska mångfalden. Turistdestinationer kräver en tydlig plan på hur hållbarhetsaspekterna ska implementeras och integreras i besöksnäringen (Khan et al., 2021, s. 3).

Med detta i beaktning är det av vikt och relevans att ta reda på hur Dalarö som skärgårdsdestination arbetar med hållbar destinationsutveckling, samt hur de förhåller sig till den ekologiska hållbarhetsaspekten. Dalarö är en destination i Stockholms skärgård (Visit Skärgården, 2023) som potentiellt står inför ekologiska utmaningar, då Bardolet och Sheldon (2008, s. 901) menar att skärgårdsmiljöer i allmänhet är utsatta för ekologiska påfrestningar. Enligt Haninge kommuns rapport om hållbarhetsfrågor finns det åtgärder som behöver genomföras och implementeras av de olika områdena i kommunen, inklusive Dalarö (Haninge kommun, 2020). Däremot finns det en brist på kunskap om hur dessa riktlinjer och policys bör omsättas i praktiken och vilka åtgärder och strategier som används för att främja

Dalarös besöksnäringens ekologiska hållbarhet. Det är därför viktigt att studera detta ur perspektivet hos lokala aktörer och beslutsfattare, eftersom de spelar en betydande roll i destinationens ekologiska hållbarhetsutveckling.

1.3 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur Dalarö kan förbättra sitt ekologiska hållbarhetsarbete och samarbete för att bli en mer långsiktigt hållbar destination. Genom att genomföra intervjuer med lokala aktörer och beslutsfattare på destinationen, syftar studien till att öka förståelsen för hur hållbarhetsarbetet påverkar besöksnäringen.

1.4 Frågeställning

- På vilket sätt bedrivs hållbar destinationsutveckling på Dalarö?
- Hur förhåller sig aktörerna på ön till den ekologiska aspekten av hållbarhet?
- Vilka strategier kan företag och organisationer på Dalarö användas för att implementera hållbara riktlinjer och främja den ekologiska aspekten av hållbarhet?

1.5 Avgränsningar

Uppsatsens fokus är att undersöka de olika hållbarhetsstrategier som används av aktörerna på skärgårdsdestinationen Dalarö för att utveckla och uppnå en mer hållbar destinationsutveckling.

1.6 Begreppsdefinitioner

Aktör

Freeman et al. (1984, s. 25) definierar begreppet aktörer som “de grupper och individer som kan påverka eller påverkas av handlingar som är kopplade till värdeskapande och handel”. Rasoolimanesh et al. (2020, s. 6) nämner även att en aktör kan skildras som en individ eller grupp som kan påverkas av eller utöva inflytande på turismutvecklingen inom ett område. Forskaren skildrar även begreppet aktör som individer och grupper som är nödvändiga för företagets ekonomiska framgång och som själva är beroende av företaget för att nå personliga mål (Rasoolimanesh et al. 2020, s. 6; Carroll, 1997, s. 22). Nyckelaktörer som för en framgångsrik planering och utförande av hållbara turismstrategier är enligt Rasoolimanesh et al. (2020, s. 6; Byrd, 2007, s. 7; Torres-Delgado & Palomeque, 2014, s. 126) regeringar, företag, icke-statliga organisationer, invånare tillika tillfälliga besökare.

Hållbarhet

Hållbarhet är ett begrepp som i huvudsak är inspirerat från Brundtlandrapporten som blev aktuell år 1987.

“Hållbar utveckling syftar på att en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov” (World Commission on Environment and Development [WCED], 1987, s. 43).

Hållbarhet kan skildras som en effektiv och jämn fördelning av resurser inom och mellan generationer, med drivkraften av socioekonomiska aktiviteter inom gränserna för ett begränsat ekosystem (Mensah, 2019, s. 5). Hållbarhet sätter mänskliga aktiviteter i centrum och deras förmåga att tillgodose mänskliga behov utan att förbruka de produktiva kapaciteter och resurser som står till deras förfogande (Ibid).

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling karakteriseras av att uppnå ansvarsfull utveckling inom de tre hållbarhetsaspekterna, socialt, ekonomiskt och ekologiskt (Hansmann, 2012, s. 451). Social hållbarhet tar hänsyn till individers och samhällens välbefinnande, inklusive frågor som tillgång till hälsovård, utbildning och grundläggande mänskliga rättigheter (Ibid s. 451-452). Ekonomisk hållbarhet fokuserar på en ekonomisk förmåga att tillgodose medborgarnas behov, samtidigt som resurserna bevaras för framtida generationer. (Ibid). Ekologisk hållbarhet handlar om bevarandet av naturresurser och ekosystem, inklusive minskning av föroreningar, bevarande av biologisk mångfald och ansvarsfull användning av naturresurser (Ibid).

1.7 Dalarö som destination

Dalarö är Haninge kommuns äldsta tätort och blev i slutet av 1800-talet en omtyckt semesterort för stockholmare (Stockholms Länsmuseum, 2023). Sedan medeltiden har den stora farleden mot Stockholm passerat (Visit Skärgården, 2023) och blev år 1636 platsen för det ursprungliga lots- och tullsamhället (Haninge kommun, 2020). Idag kan Dalarö som samhälle anses vara en året runt- och skärgårdsdestination, med en befolkning på runt 2500 invånare (Ibid). Dalarö har under sommarmånaderna högsäsong och destinationens kulturhistoriska område anses vara av riksintresse (Ibid). På destinationen finns det bland annat flera gästhamnar med fullservice för fritidsbåtar, en badplats med stränder, restauranger och caféer, butiker och logi (Ibid). Från Stockholm till Dalarö tar det runt 40 minuter med bil (Google maps, 2023). Det går även att ta sig till Dalarö via kollektivtrafiken genom en buss från Handen station (Mitt SL, 2023).

Bild borttagen i digital version av upphovsrättsliga skäl.

Bild 1: Dalarös karta (Dalarö Hembygd, 2023)

Dalarö har en etablerad destinationsmarknadsföringorganisation (DMO) vid namn Dalarö Information AB (Dalarö, 2023). Deras uppdrag går ut på att presentera Dalarös natur och kulturella betydelse för besökare, genom att erbjuda en rad aktiviteter och attraktioner, exempelvis guidade turer på historiska platser som bland annat skeppsvraksområde och naturvandringar (Ibid).

1.8 Disposition

Studien omfattar totalt sex kapitel. I kapitlet *Inledning* redovisas det undersökande ämnet som följande: dess bakgrund, problemformulering, syfte och frågeställningar, samt en avgränsning som motiverar val av forskningsämnet. I det andra kapitlet *Teori* presenteras tidigare forskning kring studiens ämne och det teoretiska ramverk som studien tillämpar. I det tredje kapitlet *Metod* presenteras studiens metodologiska ansats, genomförande, analysmetod, urval och etiska överväganden. Kapitel fyra består av *Empiri* och här presenteras den insamlade empirin utifrån studiens metodval. Empirin analyseras sedan utifrån studiens teoretiska ramverk och analysmetod. I nästa kapitel, *Diskussionsanalys*, öppnar skribenterna upp för resonemang mellan tidigare forskning och det insamlade resultatet, kopplat till studiens syfte och forskningsfrågor. Det återfinns även en motivation kring studiens kvalitet, förslag till vidare forskning och tankar som framkommit i samband med studien. I det sista kapitlet presenteras studiens *Slutsats*.

2. Teori

I detta kapitel kommer en litteraturöversikt av tidigare forskning som diskuterar det valda ämnet att presenteras. Vidare redovisas de teoretiska utgångspunkter som valts ut för att stödja och stärka det insamlade materialet. Syftet är att ge en stark teoretisk grund för analysen genom tillämpning av tidigare forskning och modeller.

2.1 Tidigare forskning

Inom turism betraktas hållbarhet som att hitta en balans mellan de sociala, ekologiska och ekonomiska behoven hos alla aktörer, med tanke på turismens påverkan (Rasoolimanesh et al., 2020, s. 3; Buckley, 2012, s. 535; Waligo et al., 2013, s. 342). Tidigare har ett flertal forskare lagt fokus på att utveckla indikatorer på meso- och makronivå, det vill säga samhälls- och destinationsnivå, och inte i lika hög grad på behovet av indikatorer på mikroorganisationsnivå, det vill säga turismaktörer (Rasoolimanesh et al., 2020, s. 4). Rasoolimanesh et al. (2020, s. 4; Koens & Thomas, 2015, s. 328-329; Roberts & Tribe, 2008, s. 576; Zapata et al., 2011, s. 2-4) anser dock att mindre lokala turismaktörer har en betydande potential att bidra till en hållbar turismutveckling, genom att erbjuda ekonomiska och sociokulturella fördelar. Det är också av stor betydelse att ta hänsyn till och bedöma lokalbefolkningens uppfattningar och inställning till utvecklingen när det gäller begreppet hållbarhet (Choi & Murray, 2010, s. 576; Johnson et al., 1994, s. 640; Sheldon & Abenoja, 2001, s. 33-34).

Ett flertal forskare indikerar att aktörers engagemang är en väsentlig komponent för hållbar turismutveckling (Waligo et al., 2013, s. 342; Amerta et al., 2018, s. 252; Sauter & Leisen, 1999, s. 313). Att involvera aktörer i hållbarhetsarbetet kan enligt Waligo et al. (2013, s. 350-351) bidra till att stärka förtroende och samförstånd bland berörda samt säkerställa att turismutvecklingen förblir hållbar och gynnar samtliga parter på lång sikt. Författarna betonar dock att en effektiv kommunikationsstrategi mellan samtliga aktörer kan vara essentiell för implementering av hållbara metoder inom besöksnäringen (Ibid; Amerta et al., 2018, s. 250). Ett annat alternativ som tillvägagångssätt är att utbilda och bidra till medvetenhet om hållbara turismmetoder (Sauter & Leisen, 1999, s. 320). Att sprida kunskap och medvetenhet kan leda till att beslutsfattande på en besöksdestination fattar välgrundade fastställanden som främjar och bibehåller en hållbar turismutveckling (Ibid, s. 313, 326). Sauter och Leisen (Ibid, s. 320) betonar därmed vikten på att utbilda aktörer, företag, lokala samhällen och resenärer, för att säkerställa att turistdestinationer förblir hållbara.

2.2 Skärgårdsturism

Forskare som har undersökt turismens påverkan på skärgårdsdestinationer betonar att skärgårdsområden har en hög attraktionskraft hos besökare (Moschino et al., 2017, s. 306; Widjarsana & Agustina, 2020, s. 1; Renfors, 2021, s. 510–511). Samtidigt är dessa miljöer ekologiskt känsliga och påverkas både positivt och negativt av turismsektorn (Ibid). Moschino et al. (2017, s. 306) betonar exempelvis att turismen utgör en viktig inkomstkälla

för många skärgårdsområden runt om i världen. Renfors (2021, s. 510-510) menar att den snabba tillväxten av turism har medfört en negativ miljöpåverkan på skärgårdsekosystem.

Byggandet av turistinfrastuktur, som hotell, restauranger och transportanläggningar, kan ha negativa konsekvenser för naturliga livsmiljöer (Bardolet & Sheldon, 2008, s. 917), som till exempel kustinfrastrukturens expansion och den ökande turistaktiviteten, vilket kan resultera i jorderosion, markförstöring och vattenföroreningar (Widyarsana & Agustina, 2020, s. 1-2; Agius & Briguglio, 2021, s. 409). Forskarna betonar därmed vikten av att hantera besöksnäringen i skärgården på ett hållbart sätt (Widyarsana & Agustina, 2020, s. 1-2; Agius & Briguglio, 2021, s. 409). Trots att turismen kan generera ekonomiska fördelar för skärgårdsmiljöer är det lika viktigt att förvalta den på ett hållbart sätt för att skydda och bevara miljön, samt främja ansvarsfull turism (Aall, 2014, s. 2568–2570; Choi & Murray, 2010, s. 576). Därför förespråkar allt fler turismforskare användningen av hållbara turismindikatorer (Butler, 1999, s. 16, 21; Stabler & Goodall, 1997, s. 20, 32; Moisey & McCool, 2001, s. 7-9; Sirakaya et al., 2001, s. 391; Twinning-Ward & Butler, 2010, s. 365). Enligt Lee et al. (2021, s. 12) är hållbar turismpolitik åtgärder som främjar ansvarsfullt turismbeteende, minskar resursförbrukning och avfall samt bevarar kulturarvet och biologisk mångfald av avgörande betydelse. Rubio-Cisneros et al. (2022, s. 16) förespråkar även att ge besökare utbildning om att turismens miljöpåverkan kan bidra till att minska dess negativa effekter på miljön. Besökare som är medvetna om de miljöfrågor och utmaningar som påverkar destinationen de besöker, är mer benägna att engagera sig i ansvarsfulla miljöbeteenden, som att spara energi, vatten och minska avfall (Lück, 2003, s. 943).

Buhalis (1999, s. 343) påpekar i en studie om den grekiska skärgården att det är väsentligt med en långsiktig planering för att motverka de ekologiska effekterna turistaktiviteter medför. Forskaren menar att miljöförstöring främst sker på grund av olämplig avfallshantering och överdriven användning av naturliga resurser (Ibid, s. 350). Buhalis (Ibid) anser att aktörer inom besöksnäringen som verkar i den grekiska skärgården tenderar att fokusera på kortsiktiga ekonomiska vinster snarare än att fokusera på långsiktiga frågor som berör ekologisk hållbarhet. En företeelse som i första hand orsakas av kunskapsbrist vilket medfört att ett engagemang mot hållbar utveckling inte initierats (Ibid). Ekologiska utmaningar som turistiska aktörer i den grekiska skärgården ligger till grund för är bland annat som följande; kustföroreningar, vattenbrist, bristande avloppsrening, avfallshantering och överbyggnad (Ibid, s. 351). En annan studie av Marzuki (2011, s. 31) om den malaysiska skärgården, påvisade att utvecklingen av turismrelaterad infrastruktur ledde till omfattande skada på den naturliga miljön på öarna. Byggandet av bland annat hotell och turistattraktioner resulterade i en minskning av kvaliteten på marken och vattnet, vilket negativt påverkar den biologiska mångfalden som till exempel växt- och djurlivet i området (Ibid, s. 32). Även Calado et al. (2011, s. 433) i sin studie om den portugisiska skärgården, nämner hur ökad turism har orsakat ekologiska utmaningar. Behovet av att utveckla skärgården för att tillgodose boende och utvecklingskrav samt bristande förvaltning resulterade i en negativ påverkan på kustområdet (Ibid). Andra problem inkluderar till exempel förändringar i dräneringsnätverk, markexponering på grund av förstöring av vegetation, samt byggnationer för nära kusten och

på instabila kustklippor (Ibid). Jansson och Stålvant (2001, s. 2010) som forskat om skärgårdsområdet i baltiska Europa anser att en utvecklad integration av ekologiska fastigheter med socioekonomiska mönster är väsentligt för att kunna uppnå och bibehålla en hållbar skärgård, samt en adaptiv förvaltning som överensstämmer med skalorna och har ett långsiktigt, holistiskt och ekocykliskt synsätt. Författarna hävdar även att ekosystemets självförsörjning är grunden för hållbarhet, framförallt riktat mot skärgårdar som både har marina och terrestra system, det vill säga skärgårdar som kan anses extra känsliga mot mänskliga konsumtionsmönster och transporter (Ibid).

2.3 Agenda 2030

Brundtlandsrapporten, även känd som "Vår gemensamma framtid", presenterades vid FN:s världskonferens 1987 (World Commission on Environment and Development [WCED], 1987, s. 43). Rapporten markerade en milstolpe i synen på utveckling genom att betona att ekonomisk tillväxt och bevarande av miljön inte är oförenliga mål. Istället framhölls behovet av en balanserad strategi som främjar både sociala och ekologiska aspekter av utveckling (Ibid).

Agenda 2030 är en global handlingsplan som antogs av FN:s medlemsländer och syftar till att främja hållbar utveckling inom tre dimensioner: ekonomisk, ekologisk och social (Regeringen, 2022). Planen innehåller 17 övergripande mål, kända som de globala målen för hållbar utveckling eller Sustainable Development Goals (SDG) (Ibid). En viktig karaktäristik hos Agenda 2030 är dess integrerade och odelbara natur (Ibid). Det betyder att de olika målen och delmålen är sammanflätade och beroende av varandra (Regeringen, 2022). För att uppnå framsteg i en specifik dimension, som till exempel bekämpning av fattigdom, krävs det ofta att åtgärder vidtas inom flera andra dimensioner, som bland annat utbildning, jämställdhet och klimatåtgärder (Ibid).

Under utvecklingen av Agenda 2030 samlades olika aktörer från hela världen, inklusive regeringar, civilsamhället, akademiker och företag för att diskutera och bidra till planens innehåll (FN, 2023). Agenda 2030 innebär en ny inriktning för hållbar utveckling genom att erkänna att utmaningarna världen står inför är ömsesidigt sammanlänkade och att de måste hanteras i en integrerad och holistisk anda (FN, 2023). Agenda 2030 strävar efter att inkludera alla länder och genom att omfatta en bred palett av mål och delmål, tar den itu med en rad utmaningar som världen står inför (Ibid). Dessa utmaningar inkluderar fattigdom, ojämlikhet, bristande tillgång till utbildning och hälsovård, klimatförändringar, miljöförstöring och ohållbar konsumtion och produktion (Ibid).

En viktig aspekt av Agenda 2030 är betoningen på partnerskap och samarbete (FN, 2023). Målen kan inte uppnås genom isolerade insatser från enskilda aktörer eller länder (Ibid). Agenda 2030 betonar även vikten av att minska ojämlikheter och skapa inkluderande samhällen där alla människor har lika tillgång till resurser och möjligheter (FN, 2023). Genom att koppla samman sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter av hållbar

utveckling och tillika betona samarbete och partnerskap, strävar Agenda 2030 efter att skapa en bättre framtid (Ibid).

Bild 2: Agenda 2030 (Regeringen 2022)

2.4 Hållbarhet och hållbar utveckling

Byrd (2007, s. 6) betonar vikten av samarbete mellan olika aktörer när det kommer till att uppnå en hållbar utveckling av turistdestinationer. Forskaren anser även att det är en avgörande faktor för att framgångsrikt utveckla en hållbar besöksnäring (Ibid). Genom att främja kommunikation och samarbete mellan företag, organisationer och lokalbefolkning, kan en djupare förståelse för besöksnäringen uppnås (Byrd, 2007, s. 12). Det är också viktigt att skapa möjligheter för att informera och utbilda lokalbefolkningen om hållbarhetsåtgärder för att uppnå en hållbar utveckling (Ibid). En annan viktig aspekt är att inkludera lokalbefolkningen i beslutsfattandet för att gynna deras intressen, då de spelar en avgörande roll inom besöksnäringen på destinationen (Ibid, s. 6).

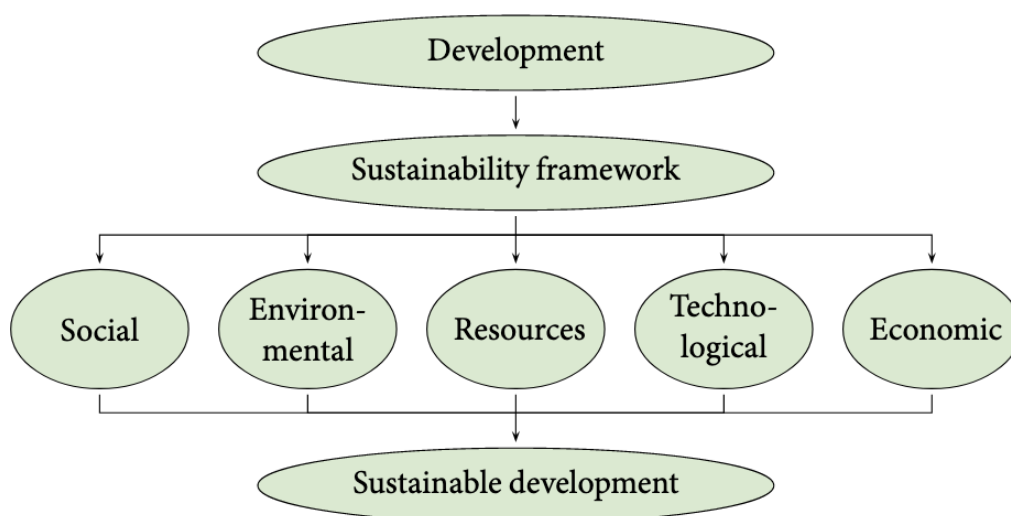
Enligt Dragicevic (2018, s. 276) kan hållbarhetsaspekterna förstås som att ekonomi är inbäddad i sociala och ekologiska faktorer, där ekologisk hållbarhet omfattar både sociala och ekonomiska aspekter. Tidigare forskning om hållbar turismutveckling i skärgårdsområden har främst fokuserat på ekonomiska aspekter, baserat på studier från tropiska länder där turismen anses bidra till att bekämpa fattigdom i mindre utvecklade länder (Renfors, 2021, s. 513). Renfors (Ibid) hävdar dock att turism i kallvattensdestinationer, som skärgårdar, innebär unika utmaningar då de har andra tillgångar som bland annat, mark- och marint djurliv och lokal kultur, vilka utgör konkurrenskraftiga resurser (Renfors, 2021, s. 513).

Renfors (2021, s. 523) menar att hållbar turismutveckling syftar till att skapa förutsättningar för näringsverksamhet baserat på styrmedel och åtgärder från lokala myndigheter, särskilt kommunerna. Renfors betonar även betydelsen av delaktig styrning och att ta hänsyn till lokalbefolkningens relation till naturen och åsikter om markanvändning (Ibid). Renfors menar att hållbar turismutveckling är nära kopplat till specifika egenskaper för skärgårdsturism, som bland annat periferitet, öns placering och sårbarhet, vilket inkluderar småskalig turism, säsongsvariationer och mikroföretagande, som alla påverkas av begränsad kapacitet, faciliteter och tillgänglighet (Ibid).

Enligt Ozili (2022, s. 263) bör begreppen hållbar utveckling och hållbarhet definieras enligt akademiska standarder. Samtidigt finns det kritik mot hur dessa begrepp tolkas och uppfattas av olika individer (Ibid). Forskaren anser att dessa begrepp har påverkat beslutsfattare över tid och ser de som en uppsättning standarder, regler och lagar som styr användningen av befintliga resurser på ett hållbart sätt (Ibid).

Hållbarhet och hållbar utveckling är komplexa och flerdimensionella begrepp som involverar olika aspekter och dimensioner (Ibid, s. 264). Enligt Jabareen (2008, s. 181-182) är hållbarhet den drivkraft som styr utvecklingsprocessen mot en punkt där den kan anses vara hållbar. Det innebär att hållbar utveckling strävar efter att skapa en balans mellan dagens behov och framtida generationers möjligheter att tillfredsställa sina egna behov (Ibid).

För att uppnå hållbar utveckling är det nödvändigt att samordna och integrera olika aspekter av hållbarhet enligt olika riktlinjer och mål (Ozili 2022, s. 263). Hodge (1997, s. 9) betonar vikten av att använda hållbarhetsprincipen som den styrande principen för att samordna ekonomiska, sociala och ekologiska aspekter av utveckling. Det innebär att hållbarhetsmodellen fungerar som en vägledning för att främja en långsiktig och holistisk syn på utveckling (Ibid).

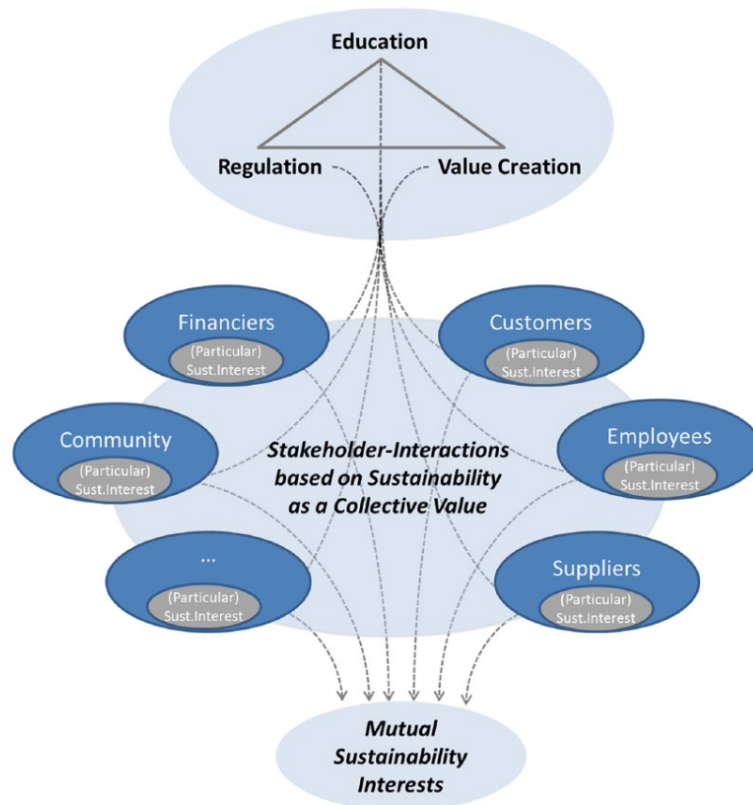

Figur 1: Modell kring förhållande mellan hållbarhet och hållbar utveckling (Ozili, 2022, s. 264)

Enligt modellen (Se *figur 1*, på sida 14) presenterad av Ozili (2022, s. 264) är hållbarhet och hållbar utveckling nära relaterade. Forskaren föreslår att varje utvecklingsnivå som uppnås med vägledning av en hållbarhetsmodell kan betraktas som hållbar utveckling, medan utveckling som inte följer modellen inte anses vara hållbar utveckling (Ibid). Detta understryker betydelsen av att integrera och tillämpa principer och riktlinjer för hållbarhet i utvecklingsprocessen. Lehtonen (2004, s. 208-209) framhåller att hållbar utveckling och hållbarhet är flerdimensionella begrepp. De involverar inte bara ekonomiska och ekologiska aspekter, utan också sociala och styrningsmässiga dimensioner (Ibid). För att uppnå hållbar utveckling måste dessa olika dimensioner samverka och integreras på ett ömsesidigt sätt (Ibid). Tolkningen och uppfattningen av begreppen hållbar utveckling och hållbarhet kan variera mellan olika personer och aktörer (Ozili, 2020, s. 263). Enligt Ozili (Ibid) bör definitionerna av hållbar utveckling och hållbarhet bygga på akademiska standarder för att säkerställa en tydlig och enhetlig förståelse.

2.5 Intressentteorin med samarbete och kollektivt värde

Enligt Harrison et al. (2015, s. 859) är intressentteorin ett sätt att hantera organisationer på ett praktiskt, effektivt och etiskt lämpligt sätt i en komplex miljö. Forskaren framhåller att det är en praktisk teori eftersom aktörer måste hantera sina agenter (Ibid). Organisationer som behandlar sina aktörer lika och väl har enligt Harrison (Ibid) större tendens att få positiv respons från aktörerna. Detta kan bidra till kunskapsförmedling, ökat köp av produkter och mer förmånliga finansiella villkor (Ibid). Hörisch et al. (2014, s. 328) betonar även att intressentteorin är en av de mest använda ansatserna inom forskning om hållbarhet. En viktig aspekt enligt Harrison et al. (2015, s. 389) är att företag och organisationer har möjlighet att hantera sina agenter, eftersom det ger en bredare grund för beslut och strategisk flexibilitet, som inte är möjlig för konkurrenter som inte hanterar sina agenter (Ibid, s. 389-391).

Figur 2: Intressemodellen (Hörisch et al. 2014, s. 338)

Enligt Hörisch et al. (2014, s. 336) finns det två sätt att tillämpa modellen (se *figur 2*, på sida 16) inom intressentteorin i en hållbarhetskontext. Det första sättet är att betrakta den ekologiska aspekten som en aktör, medan det andra sättet är att betrakta individer, grupper och organisationer som aktörer som tolkar och analyserar den ekologiska utvecklingen (Ibid, s. 336; Phillips et al., 2003, s. 479-480; Phillips & Reichart, 2000, s. 185-187; Schaltegger et al., 2012, s. 96-97). Hörisch et al (2014, s. 338) modell bygger på den andra aspekten, där mänskliga aktörer är i fokus. Modellen föreslår att det finns tre sammanlänkade mekanismer (se *figur 2*, på sida 16) för att hantera de ekologiska aspekterna av hållbar utveckling (Ibid).

Den första mekanismen syftar till att öka insatserna inom hållbarhetsutbildning, eftersom det ger aktörerna nödvändig kunskap och färdigheter för att adressera aktuella hållbarhetsfrågor och dra nytta av de potentiella fördelarna (Hörisch et al., 2014, s. 338; Collins & Gannon, 2014, s. 19; Starik & Turcotte, 2014, s. 3-5). Flera forskare föreslår att integrera hållbarhetsaspekter i utbildningar för att öka medvetenheten om den ekologiska aspekten (Ibid). Starik & Turcotte (2014, s. 3-5) menar att ökad hållbarhetsmedvetenhet bland aktörerna kan leda till ökad bemyndighet och möjliggör deras roll som mellanhänder för den ekologiska hållbarheten (Ibid).

Den andra mekanismen handlar om att skapa ömsesidiga hållbarhetsintressen baserade på specifika hållbarhetsmål (Hörisch et al., 2014, s. 338-339). Detta innebär att regleringsorgan skapar en ram med starka incitament som uppmuntrar aktörer att samarbeta för att främja den

ekologiska aspekten (Ibid). Forskarna betonar att regeringar och beslutsfattare bör underlätta värdeskapande på detta område, eftersom det kan främja innovation och företagshållbarhet (Ibid). En tydlig struktur och riktlinjer för beslutsfattare är också betydelsefulla för att samarbete och innovation ska kunna påverka den ekologiska hållbarheten (Stead & Stead, 2008, s. 66). I Stead och Steads artikel (Ibid) betonas vikten av att beslutsfattare har tydliga riktlinjer för att främja samarbete och innovation, vilket är avgörande för att uppnå ekologisk hållbarhet.

Den tredje mekanismen innebär att stärka samhällets aktörer genom att agera som mellanhänder för ekologisk utveckling, genom att skapa värdeskapande möjligheter för aktörerna att engagera sig i hållbarhetsbaserade aktiviteter (Hörisch et al., 2014, s. 338-340). Enligt Hörisch et al. (Ibid) innebär värdeskapande att det ger ekonomiska fördelar för företag samtidigt som det förbättrar livskvaliteten för aktörerna på icke-ekonomisk nivå. För att säkerställa långsiktig hållbarhet är det avgörande att värdeskapandet är fördelaktigt för aktörerna och att de ser en anledning att delta i det (Ibid).

3. Metod

I detta kapitel presenteras det kvalitativa angreppssättet som tillämpats med syfte att besvara studiens forskningsfrågor. Datainsamlingsmetoden, tillförlitlighet, trovärdighet och det etiska ställningstagandet kommer även att beröras. Kapitlet avslutas med en metodkritik.

3.1 Vetenskapligt angreppssätt

I denna uppsats tillämpas en kvalitativ metodologi för att fokusera på att förstå och beskriva människors uppfattningar och åsikter (Johannessen et al., 2020, s. 82; Alvehus, 2019, s. 20; Bell & Waters, 2016, s. 189). Alvehus (2019, s. 86) betonar att kvalitativ forskning tar hänsyn till människors upplevelser, detta är av relevans då det bygger på studiens syfte och forskningsfrågor (se kapitlet *Inledning*, på sida 5). Vidare använder studien en deduktiv forskningsansats, där teorier och hypoteser formulerats i förväg och testas genom insamling och analys av data (Alvehus, 2019, s. 113).

Bryman (2018, s. 454) poängterar att den kvalitativa forskningsmetoden syftar till att förstå tolkningar och den sociala verkligheten hos individer genom att samla in data som inte är i numerisk form. En central aspekt inom denna metod är att lägga vikt vid deltagarnas perspektiv och erfarenheter (Bengtsson, 2016, s. 8). Inom den kvalitativa metoden används intervjuer ofta som en vanlig metod för att samla in data. Genom intervjuerna kan det naturliga samspel som sker mellan respondenterna tolkas (Alvehus, 2019, s. 23; Bengtsson, 2016, s. 8). Metodens flexibla natur främjar acceptansen av interaktionen mellan forskaren och respondenterna, vilket möjliggör att studieobjektets åsikter, känslor och förståelse kan utforskas (Alvehus, 2019, s. 84-85). Detta kan leda till djupare insikter och kopplingar som intresserar både forskare och respondenter (Ibid). Då den kvalitativa metoden tillåter forskare att samla in data för att återge respondenternas personliga åsikter och förståelse, samt att målet är att uppnå en djupare förståelse för beteende i både externa och interna sammanhang (Bryman, 2018, s. 455-458), har ett val att tillämpa den kvalitativa metoden i denna studie tagits. Särskilt fokus kommer att läggas på Hörisch intressemodell och Ozilis modell kring förhållandet mellan hållbarhet och hållbar utveckling, samt hur tidigare forskning har använts för att stärka den deduktiva ansatsen i forskningen (se kapitlet *Teori*, på sida 10).

3.2 Intervju som insamlingsmetod

Forskare som bedriver kvalitativa studier är inte begränsade till en specifik metodteknik, utan deras fokus ligger på forskningsintresset och syftet med studien (Alvehus, 2019, s. 23; Peterson, 2019, s. 147-148). Mot bakgrund av detta har vi valt att använda den semistrukturerade intervjumetoden för att samla empiriskt material i vår studie, då vi avser att undersöka respondenternas tankar och åsikter. Enligt Nunokoosing (2005, s. 699) är intervjuer en relevant metod för forskare som vill få en helhetsbild av människors kognitiva och emotionella tillstånd samt beteende i en given situation. Alsaawi (2014, s. 150) betonar att intervjuer är den vanligaste kvalitativa metoden, då det anses vara meningsfulla samtal där både intervjuare och respondenter delar ett gemensamt intresse. Detta liknar hur människor

interagerar i vardagen, där vissa agerar som intervjuare och andra som respondenter (Ibid). Intervjuer ger också möjlighet att samla empiri som kan ge en djup och deskriptiv beskrivning av studiefenomenet (Johannessen et al, 2020, s. 135-136). Av dessa skäl anses intervjumetoden vara optimal för denna studie.

3.3 Intervjuformen

Vi har valt att använda en semistrukturerad intervjuform för att dra nytta av dess fulla potential. Intervjuformen följer en förutbestämd intervjuguide som har utformats i förväg av skribenterna (se *bilaga 4*, på sida 48).

Intervjuguiden som användes i denna studie formades med hjälp av det teoretiska ramverket som utgör grundvalen för forskningsundersökningen. Det teoretiska ramverket består av modeller, begrepp och tidigare forskning inom det undersökta ämnesområdet. Genom att använda det teoretiska ramverket som vägledning kunde vi identifiera de centrala aspekterna och teman som skulle inkluderas i intervjuguiden. Intervjuguiden utformades med hänsyn till de teoretiska perspektiv och begrepp som ansågs vara relevanta för att studera och förstå det fenomen som undersöks (Alvehus, 2019, s. 87). Detta innebär att frågorna i intervjuguiden utformades för att fånga in specifika aspekter och dimensioner som är viktiga enligt det teoretiska ramverket. Genom att koppla intervjuguiden till det teoretiska ramverket säkerställdes att insamlade data var direkt relaterade till studiens övergripande forskningsfrågor och syfte.

Genom att använda det teoretiska ramverket som grund för utformningen av intervjuguiden skapas en tydlig koppling mellan tidigare teoretisk kunskap och den empiriska datainsamlingen (Alvehus, 2019, s. 87). Detta hjälper till att säkerställa att resultaten inte bara baseras på respondenternas individuella perspektiv, utan också på befintlig teori och kunskap inom området. På så sätt kan vi få en större förståelse och analysera resultaten med stöd av en teoretisk förankring.

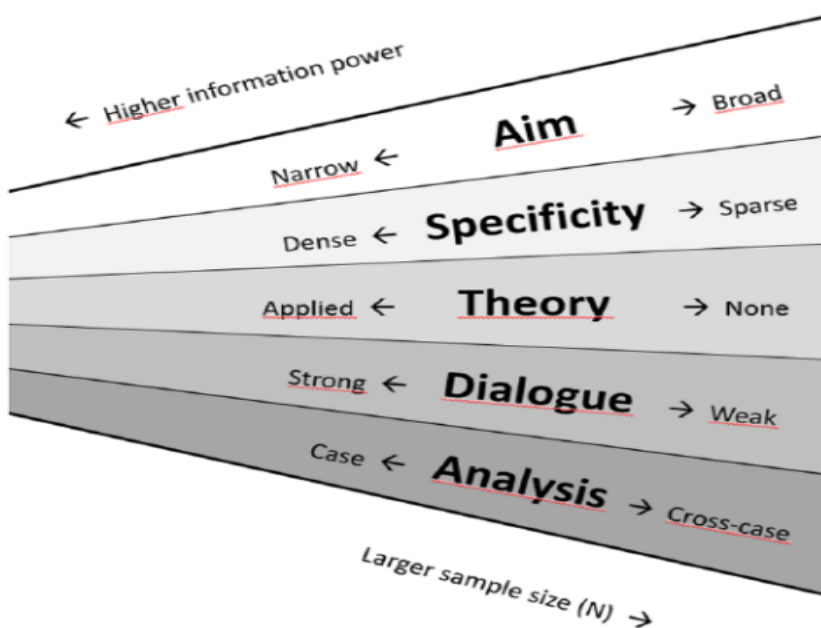
Att använda det teoretiska ramverket som en vägledning för att formge intervjuguiden stärker studiens validitet och reliabilitet (Alvehus, 2019, s. 133). Det skapade en tydlig koppling mellan forskningsfrågorna, det teoretiska ramverket och de frågor som ställdes under intervjuerna. Genom att integrera teorin på ett systematiskt sätt i datainsamlingsprocessen kunde vi bidra till en djupare förståelse som var starkt förankrad i teoretisk kunskap (Alsaawi, 2014, s. 151; Alvehus, 2019, s. 87; Bryman, 2018, s. 563).

3.4 Urval

Denna studie tillämpar Malteruds et al (2016, s. 1756) modell och strategiska urvalsprinciper för att säkerställa informationsskraft (Information power) (se *figur 3*, på sida 20). Modellen fungerar som en motivering för urvalet och syftar till att bedöma om ett mindre eller större

urval av respondenter kan ge tillräckligt med information för studien (Malteruds et al., 2016, s. 1756).

Utifrån studiens syfte och forskningsfrågor har vi valt att intervjua 14 respondenter, varav en deltog i en pilotstudie. Samtliga respondenter är aktörer som är involverade i destinationsutveckling och hållbarhetsarbete på Dalarö. Urvalet inkluderar representanter från lokala myndigheter, turismorganisationer, näringsidkare och andra relevanta aktörer. Vi anser att detta urval kommer att ge en bredd av perspektiv och kunskap relaterat till hållbarhetsarbetet på destinationen Dalarö (Alvehus, 2019, s. 73).

Figur 3: Informationskraftsmodellen (Malterud et al, 2016, s. 1756)

Den teoretiska referensramen ligger till grund för den konstruerade intervjuguiden som kommer att användas vid samtliga intervjutillfällen (se *bilaga 4*, på sida 48). Vi tror att de förberedda frågorna skapar en god grund för att dialogen ska kunna hålla en hög kvalitet och generera relevant empiri baserat på studiens syfte och forskningsfrågor.

3.5 Pilotstudie

Innan empiriinsamlingen påbörjades valdes en pilotstudie att tillämpas. Syftet med detta var att testa den konstruerade intervjuguiden och utvärdera om det var möjligt att samla relevant empiri för studien. Dessutom var målet att få en överblick över intervjusituationen och förstå hur empiriinsamlingen skulle genomföras i praktiken. Sammanfattningsvis konstaterades det att intervjuerna kunde ta 25-30 minuter och att transkriberingen av intervjuerna kunde ta 3-4 timmar. Det blev också tydligt att det var fördelaktigt att göra transkriberingen i samband med den genomförda intervjun, eftersom det var en tidskrävande process. Efter pilotstudien genomfördes ytterligare justeringar av intervjuguiden, då det tydligt framkom att vissa frågor behövde omformuleras, för att undvika ledande frågor.

3.6 Praktiskt genomförande

För att ge respondenterna en lugn och säker atmosfär valdes antingen den digitala plattformen Zoom eller fysiska platser i närheten, enligt respondenternas preferenser, för genomförandet av de 14 intervjuerna (Alvehus, 2019, s. 88). Valen av dessa alternativ baserades på varje enskild respondents geografiska och tidsmässiga begränsningar. För att kommunicera med respondenterna användes antingen mejl eller telefonsamtal (*se bilaga 1*, sida 45). I den inledande kommunikationen förklarades syftet med studien och respondenternas roll i den, samt den uppskattade tidsåtgången för intervjun. När respondenten hade godkänt deltagande i studien, planerades en tid för intervjun. Tre dagar innan det schemalagda intervjudatumet skickades ett informationsmejl ut (*se bilaga 2*, sida 46) för att etablera en positiv relation med respondenten och klargöra innehållet och syftet med intervjun för dem. I mejlet gavs återigen en beskrivning av syftet med intervjun och hur den insamlade informationen skulle behandlas. För de intervjuer som genomfördes på distans bifogades en samtyckesblankett (*se bilaga 3*, sida 47) som respondenten ombads att läsa och godkänna innan intervjun. En digital länk till mötesrummet bifogades också för att underlätta anslutningen till intervjun. Vid intervjuer som ägde rum i en fysisk miljö erbjöds respondenterna en fysisk samtyckesblankett att fylla i innan själva intervjun. Dessutom skickades en påminnelse via mejl dagen innan intervjun, som inkluderade adress och tid, för att påminna respondenten om det kommande mötet.

3.7 Analysmetod

För att analysera den insamlade empirin kommer en etablerad metod inom det akademiska fältet att tillämpas, nämligen en tematisk innehållsanalys. Enligt Nowell et al. (2017, s. 1) är denna metod relevant och syftar till att uppnå en djupare förståelse av det insamlade materialet genom att koda, tematisera, summera och redovisa olika teman och mönster som framkommer.

Tematisk innehållsanalys är en strukturerad och systematisk metod som kan användas för att analysera stora mängder data (Johannessen et al., 2020, s. 151-153). Genom att tillämpa denna metod möjliggörs en mer omfattande beskrivning och förståelse av komplexa frågor och fenomen än vad som är möjligt med enbart kvantitativa metoder (Nowell et al., 2017, s. 1-2). Därmed kan forskare få en djupare inblick i det insamlade materialet och identifiera mönster och teman som kan vara av intresse för forskningsområdet (Ibid).

Genom att använda denna metod kan forskare systematiskt organisera och analysera det insamlade materialet för att identifiera mönster och teman av betydelse (Vaismoradi et al., 2013, s. 399). Braun och Clarke (2006, s. 79) förespråkar sex olika faser när det gäller den tematiska analysprocessen. Första steget i analysarbetet innebär att transkribera den insamlade empirin och sedan läsa det flera gånger för att hitta återkommande fenomen (Braun & Clarke, 2006, s. 87). Andra steget handlar om att markera och synliggöra de koder och mönster som hittades i transkriberingarna (Ibid, s. 88). Steg tre handlar om att strukturera och kategorisera dessa teman för att se mönster (Ibid, s. 89). I den fjärde fasen tillämpas det

etablerade teoretiska ramverket på de identifierade kategorierna och irrelevanta teorier tas bort (Ibid). Därefter definieras och namnges de identifierade temana i den femte fasen (Ibid, s. 92). Slutligen, i den sjätte fasen, presenteras samtliga teman för läsaren (Ibid, s. 93).

3.8 Etiskt ställningstagande

Inom forskning innebär forskningsetik olika riktlinjer och regler som avgör vad som är etiskt rätt eller fel i olika forskningskontexter (Johannessen et al., 2020, s. 74). I denna studie följde vi de etiska principerna för informationshantering, samtycke, konfidentialitet och användning. En viktig ansvarsskyldighet för forskare är att förse deltagarna i studien med information om studiens syfte, deras roll i undersökningen och de villkor som gäller för studien (Vetenskapsrådet, 2017, s. 40-41; Vetenskapsrådet, 2002, s. 7; Johannessen et al., 2020, s. 78-80). Deltagarna bör vara fullt medvetna om sin medverkan och ge sitt samtycke, företrädesvis skriftligt, till att deras svar används i forskningen (Vetenskapsrådet, 2017, s. 10; Vetenskapsrådet, 2002, s. 9). Utöver att informera och inhämta samtycke från deltagarna bör forskarna också upprätthålla en strikt konfidentialitet för de deltagare som väljer att delta i studien. Informationen och datainsamlingen bör endast vara tillgänglig för forskarna och deltagarna, och obehöriga bör inte få tillgång till dem. Deltagarnas identitet ska inte heller kunna identifieras på något sätt (Johannessen et al., 2020, s. 77). Detta är kopplat till nyttjandekravet, som innebär att uppgifter som samlats in för forskningsändamål endast får användas inom forskningskontexten (Vetenskapsrådet, 2002, s. 14). Vi har valt att informera respondenterna både muntligt och skriftligt (se *bilaga 2*, på sida 46) om studiens syfte och att deras deltagande är frivilligt. De har också informerats om att de kan avbryta intervjun när som helst utan att behöva uppge någon anledning. Vi skickade också ut en samtyckesblankett (se *bilaga 3*, på sida 47) där respondenterna informerades om att den information som samlas in från dem är konfidentiell och att den kommer att makuleras när studien är avslutad. De informerades också om att de har möjlighet att ta del av det sammanställda resultatet från intervjun. Varje respondent har informerats om att deras svar kommer att vara anonyma, och i presentationen av empirin kommer deras svar att koda med bokstäver och nummer, till exempel R3. Deras medverkan kommer tillika inte att tillämpas i annat syfte än till denna uppsats.

3.9 Validitet och reliabilitet

Under tolknings- och sammanställningsprocessen av intervjuer i en studie eller rapport kan olika hinder uppstå, vilket kan leda till förlust av viktig information (Alvehus, 2019, s. 133). Denna förlorade information kan påverka forskningsresultatens validitet, vilket innebär att relevansen, användbarheten och trovärdigheten hos resultaten kan ifrågasättas, samt hur väl forskaren har undersökt det fenomen som studeras (Ibid, s. 126). För att säkerställa validitet och reliabilitet i forskningsresultaten, använde denna studie en autentisk bedömning. Det innebär att transkriberingarna av deltagarnas intervjuer granskades och att flera skribenter var närvarande under intervjuerna (Ibid, s. 127-130). Genom att ta itu med samtliga aspekter kan forskaren öka validiteten och reliabiliteten hos den insamlade datan och resultaten från studien (Ibid). För att säkra tillförlitligheten vid forskningsresultaten är det också viktigt att

beakta reliabiliteten (Eriksson & Wiedersheim-Paul, 2014, s. 63). Reliabilitet innebär att studien kan upprepas och få samma resultat, vilket bidrar till att öka förtroendet för forskningsresultaten (Ibid).

I denna studie användes en metod där skribenterna aktivt deltog i intervjuerna både som intervjuare och observatörer. Syftet med detta tillvägagångssätt var att säkerställa att samtliga relevanta frågor behandlades och att väsentlig information samlades in (Ibid).

Det är även viktigt att överväga andra aspekter under tolkningen och sammanställningen av intervjuerna. En sådan aspekt är forskarens subjektivitet och eventuella förutfattade meningar som kan påverka tolkningen av data (Alvehus, 2019, s. 133). För att hantera detta utfördes en noggrann reflektion och dokumentation av skribenternas egna föreställningar, förväntningar och eventuella fördomar inför och under forskningsprocessen. Detta hjälpte till att skapa medvetenhet om potentiella påverkningar och att minimera skribenternas inverkan på tolkningen av intervjuerna.

För att säkerställa en öppen och transparent forskningsprocess, dokumenterades alla steg och beslut som togs under tolkningen och sammanställningen av intervjuerna. Detta innefattade en noggrann redovisning av valda citat och exempel som illustrerade de identifierade teman och mönster (Ibid, s. 136). Genom att redovisa dessa citat och exempel gavs läsaren möjlighet att följa skribenternas tankegångar och bedöma hur tolkningarna gjordes. Detta med syfte att bidra till transparens och ökad tillförlitlighet till studiens resultat.

Genom att vara medveten om och hantera olika utmaningar som kan uppstå vid tolkning och analys av intervjuer, samt genom att använda olika strategier och metoder för att öka validitet och trovärdighet, strävar denna studie efter att leverera forskningsresultat av hög kvalitet och tillförlitlighet.

3.10 Metodkritik

Forskning av Alvehus (2019, s. 86-88) och Nunkoosing (2005, s. 699) pekar på både fördelar och nackdelar med att använda semistrukturerade intervjuer som forskningsmetod. En viktig kritikpunkt är det inflytande och den makt som forskaren kan ha över det insamlade empiriska materialet (Ibid). Enligt Nunkoosing (Ibid) innehar intervjuaren en auktoritär position som en kunnig person inom kunskapssökande och metodik, vilket kan skapa en obalans i maktrelationen under hela intervjutillfället. Nunkoosing (Ibid) hävdar att maktutövning kan ske på olika sätt och i olika grader och detta kan till exempel inträffa om forskaren styr frågorna i en önskad riktning eller tolkar respondentens svar på ett specifikt sätt (Alvehus, 2019, s. 84-85; Bell & Waters, 2016, s. 191), vilket kan snedvrída verkligheten. För att motverka detta är det viktigt att forskaren undviker ledande och värderande frågor och istället tillämpar en intervjuguide (se *bilaga 4*, på sida 48) för att öka objektiviteten (Bell & Waters, 2016, s. 191).

En annan utmaning med att använda intervjuer som forskningsmetod är att uppnå hög reliabilitet och validitet (Peterson, 2019, s. 149; Alvehus, 2019, s. 126; Johannessen et al.,

2020, s. 220-221). Nunukoosing (2005, s. 699) betonar vikten av ömsesidighet i forskningsintervjuer, men påpekar att detta kan vara svårt att uppnå eftersom intervjuaren är den som transkriberar och tolkar samtalet. Det är avgörande att vara medveten om dessa utmaningar och vidta åtgärder för att minimera risken för att maktrelationen påverkar forskningsresultaten negativt. Det kan innebära att skribenterna är medveten om sin roll som intervjuare, strävar efter objektivitet och ställer frågor på ett neutralt sätt, samt använder en intervjuguide för att följa en förutbestämd struktur och undvika att tolka respondentens svar på förhand (Alvehus, 2019, s. 126).

För att öka reliabiliteten och validiteten i semistrukturerade intervjuer kan forskaren vidta ytterligare åtgärder. Det kan innebära att etablera en tydlig transkriberingsprocess och dokumentation av tolkningar, samt involvera flera forskare för att koda och analysera data och därigenom öka interbedömarreliabiliteten (Alvehus, 2019, s. 126; Peterson, 2019, s. 151). Genom att tillämpa dessa åtgärder kan skribenterna öka förtroendet för forskningsresultaten och minska risken för snedvridningar och subjektiva tolkningar (Ibid).

Det är också viktigt att skribenten är medveten om sin egen påverkan i forskningsprocessen. Genom att vara medveten om skribentens egen förståelse, värderingar och perspektiv är det möjligt att minimera eventuella fördomar och förutfattade meningar som kan påverka insamlingen och analysen av data (Alvehus, 2019, s. 86-88). Detta kan inkludera att dokumentera och reflektera över skribentens egen förståelse och tolkningar under forskningsprocessen, samt vara öppen för att omförhandla dessa perspektiv vid behov (Ibid, s. 89).

Semistrukturerade intervjuer är en användbar forskningsmetod, men det är inte utan begränsningar (Nunukoosing, 2005, s. 698). Maktrelationen mellan intervjuaren och den intervjuade kan påverka insamlings- och analysprocessen (Ibid, s. 699-701), och det är utmanande att uppnå hög reliabilitet och validitet (Johannessen et al., 2020, s. 220-221). Genom att vara medveten om dessa utmaningar och vidta åtgärder, såsom att undvika ledande frågor, använda en intervjuguide och vara reflexiv, kan forskaren stärka trovärdigheten och tillförlitligheten i forskningsresultaten (Johannessen et al., 2020, s. 220-221; Bell & Waters, 2016, s. 191; Peterson, 2019, s. 149).

4. Empiri

I detta kapitel redogörs den insamlade empirin som erhållits genom utförda intervjuer.

4.1 Treenigheten

Majoriteten av respondenterna berättar att det måste finnas en balans mellan den sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarheten. Enstaka respondenter som arbetar inom kommunen belyser även hur människors kreativitet är en faktor till att lösa hållbarhetsutmaningar, men att det kräver tid och pengar.

”Jag tycker ju verkligen att man ska försöka hitta balansen mellan treenigheten. Så den ekologiska, sociala och ekonomiska. Men utmaningen med förändring är ju att förändring tar tid och det är väl tid och pengar som är vår utmaning.” (R5).

”Jag är helt övertygad om att det går att göra och vi är så pass kreativa som människor och skapande och tar fram saker som löser stora problem. Men vi behöver också tid och pengar.” (R9).

“För att uppnå en långsiktig ekologisk hållbarhet så måste vi på något sätt kombinera de olika hållbarheterna för att hitta på nya miljövänliga alternativ åt folk.”(R13).

Enstaka respondenter som arbetar med livsmedel på destinationen, beskriver hur respondentens företag strävar efter att arbeta med ekologisk hållbarhet, men att det även finns utmaningar.

”Vi försöker alltid att vara medvetna om miljön och liksom jobba för att inte göra den sämre än vad den är. Men ibland måste vi tänka med plånboken och inte köpa det som kommer här från Sverige. Vi hade gått i konkurs på några månader om vi bara köpte svenska produkter.” (R2).

“ Vi ser hållbarhet som typ ett paket kan man säga. Vi måste på något sätt försöka lägga lika mycket fokus på alla tre aspekter eftersom de alla spelar roll” (R11).

4.2 Utbildning och medvetenhet

För att kunna nå ekologisk hållbarhet var samtliga respondenter enade om att utbildning och medvetenhet är väsentligt. Framförallt ansåg ett flertal av respondenterna att företag och organisationer bör utgå från och följa hållbara riktlinjer. Enstaka respondent som arbetar för Haninge kommun berättar även i sin intervju, att de arbetar för att stötta företagen i sin hållbarhetsutveckling och detta stämmer överens med majoriteten av respondenternas svar, vid frågan om utbildningens roll i det ekologiska hållbarhetsarbetet.

“Utifrån vad jag gör och vad vi gör som kommun så tror jag ändå att det vi kan göra är ju att informera, utbilda och upplysa. Verka genom att inspirera, lyfta företag som tar steg framåt som goda exempel.” (R5).

“Jag tror typ att det är avgörande. För att det är liksom för stort och för globalt, på en liten skala är det inte någonting som varje person ser riktigt.” (R2).

“Jag tror framförallt att företag ska ha en miljöprofil och det får inte vara ett spel för galleriet utan det ska vara något som konsumenterna tycker är bra.” (R3).

“Många människor är inte medvetna om vilka effekter deras handlingar har på miljön och hur de kan bidra till miljöförstöring. Därför är utbildning och ökad medvetenhet om miljöfrågor viktigt för att uppnå ekologisk hållbarhet.” (R7).

En stor majoritet av respondenterna nämner att de upplever en ökad medvetenhet bland aktörer i besöksnäringen. Många nämner också hotell som ett exempel på hur företag har fått en ökad medvetenhet kring ekologisk hållbarhet.

“Jag tror, om man nu tänker på turismbranschen så när man kommer till ett hotell idag så finns det alltid instruktioner för hur man ska hänga handduken så att den inte tvättas i onödan och så vidare. Vissa bäddar inte ens sängen om man stannar två nätter utan det får man göra själv och det städas inte i onödan, om man nu inte vill att det ska städas.” (R1).

“Hotellen är ju duktiga tycker jag på att, som ni säkert har sett på flera ställen, att man sätter upp skyltar släng inte handduken på golvet utan använd den hela vistelsen eller många hotell har ju slutat med att bädda nytt var tredje natt tror jag man höll på med på Hilton i Stockholm. Men att man liksom har tagit på det här grejerna, att det inte blir val utan standarden är att du inte håller på att byta lakan om du stannar fyra nätter.” (R10).

4.3 Samhörighet

Respondenter berättar hur den enskilda individen måste ta ett ansvar kring den ekologiska hållbarhetsaspekten och att det genom detta går att arbeta mot en hållbar utveckling. Det finns dock utmaningar med att motivera människor, då det krävs en känsla av samhörighet till hållbarhetsarbetet.

“Som jag redan nämnde det kan vara små saker men när alla följer och tar initiativ om miljön det vill säga om samhället drar åt samma håll när det gäller ekologisk hållbarhet kan det skapa en mer hållbar miljö, så ja tycker det är viktigt.” (R7).

“Jag tror inte att enskilda människor är motiverade nog så måste det va, det krävs en större. Ja det krävs ett större företag eller organisation som kan leda och styra enskilda personer mot bete sig mer hållbart.” (R1).

“Jag tror att de flesta innerst inne tycker att vi måste göra någonting för att öka samarbetet och samhörigheten bland oss.” (R3).

Den respondent som arbetar för Haninge kommun beskriver också hur motivation kan uppstå om kommunen aktivt arbetar med att öka medvetenheten bland befolkningen och hur detta kan bidra till en ökad samhörighet på lång sikt.

“Vi försöker aktivt att kommunicera med de olika aktörerna. Det är egentligen för att hålla koll på deras resa [syftar till arbetet om destinationens hållbarhetsmål]. När vi är ute och pratar med aktörerna så har vi ju märkt hur samhörigheten mellan alla har blivit bättre genom åren.” (R5).

4.4 Effektivitet

Majoriteten av respondenterna berörde effektivitet när det kom till de tre hållbarhetsaspekterna och betonade att de tror på ett parallellt arbete med de tre hållbarhetsaspekterna snarare än att fokusera på en aspekt för sig.

“ Jag skulle säga att alla tre aspekterna hänger ihop med varandra eftersom om man inte till exempel skapar jobb för lokalsamhället som ingår i den sociala aspekten så kan man inte uppnå en ekonomiskt hållbarhet helt enkelt.” (R13).

“Jag skulle nog tycka att vi måste vara resurseffektiva, till exempel minska vår konsumtion och produktion av onödiga saker, genom att minska vår konsumtion och produktion av onödiga saker, kan vi minska mängden avfall och därmed minska vår miljöpåverkan.” (R8).

“Politikerna ska inte hålla på och reglera och göra en massa saker själv utan de ska göra det möjligt istället, de ska se till att förutsättningarna finns, se till att människor får en ordentlig väg och följa och sedan får möjligheter och resurser för då blir det effektivare.” (R6).

“Att enbart fokusera på miljömässiga hållbarheten kan leda till att det brister i sociala och ekonomiska aspekter, jag förstår det som att är viktigt att hitta en balans som tar hänsyn till alla tre aspekterna av hållbarhet för att uppnå en hållbar utveckling på ett effektivt sätt” (R7).

Majoriteten av respondenterna nämner även vikten på samarbete bland företag och organisationer. De menar att det blir mer effektivt att uppnå hållbarhetsmålen genom att aktivt samarbeta med varandra.

“Om många har liknande utmaningar så kanske de kan hitta en gemensam lösning istället för att alla ska sitta på sin kammare och fundera, så det tror vi ändå är en stark väg framåt. Just att man hjälps åt”. (R5).

“Men framför allt är det lika viktigt att det finns regler och riktlinjer som alla ska följa och samarbeta med, på så sätt kan dem alla dra åt samma håll då kan man börja se riktiga förändringar.” (R7).

“Jag tycker att kommunen är inte riktigt medveten om betydelsen av turism. Den här typen av frågor tar jag upp och beskriver hur viktig besöksnäringen är och att den behöver stöd olika sätt för att bli så effektiv som möjligt.” (R6)

“Jag tror att det är jättejätte viktigt att vi arbetar med information och upplyser om vad de olika valen som man gör innebär. Det är ju bara genom att vara transparenta som vi kan få ta medvetna val, för det är för svårt. Det är för svårt för vanliga människan att göra rätt val hela tiden om man inte får hjälp på vägen. Så det är jätte viktigt att vara transparent och upplysa om olika alternativ.” (R5).

“Jag tror att företag och organisationer spelar en avgörande roll i att uppnå ekologisk hållbarhet. De är en viktig del av vårt samhälle och har en enorm påverkan på miljön. Företag kan göra mycket för att minska sin koldioxidutsläpp, minska avfallet.” (R7).

4.5 Värdeskapande

Flera deltagare i undersökningen framhäver betydelsen av värdeskapande som en central faktor för att främja ekologisk hållbarhet bland aktörer. Deras åsikt är att engagemanget från aktörerna spelar en avgörande roll för att uppnå ekologisk hållbar utveckling och de understryker behovet av att skapa ett mervärde för olika aktörer genom att engagera sig i ekologisk hållbarhet.

“Det finns inga förväntningar på att alla företag ska lösa allting men man måste liksom hitta vad hos oss kan vi göra bättre som också ger bäst effekt, för det är ju det här, man måste skapa förutsättningar som ger mest värde för alla som är inblandade.” (R7).

“Vi måste ju kunna vara miljövänliga samtidigt som det ger oss ekonomiska vinster och kostnadsbesparingar, för att om vi satsar på att vara ekologisk hållbara utan att få ut något utav det så kan det gå dåligt för företaget liksom, och det är ingen bra.” (R11).

“Om inte företagen och organisationer ser att det finns mervärde i att jobba med frågor som handlar om ekologisk hållbarhet så kommer dem inte vara lika engagerade.” (R8).

En annan respondent poängterar vikten av ekonomiska vinster och kostnadsbesparingar kopplade till hållbarhetsarbetet.

”Asså, vi måste kunna vara gröna och ändå tjäna cash och spara pengar. Om vi bara bryr oss om att vara miljövänliga utan att få nåt ekonomiskt tillbaka, kan det vara riktigt dåligt för företaget. Alltså, det är verkligen ingen nice situation att hamna i, liksom.” (R11).

Ytterligare en deltagare i undersökningen betonar vikten av värdeskapande för att upprätthålla aktörernas engagemang. Det poängteras att värdeskapandet är av stor betydelse för att säkerställa att aktörerna fortsätter att vara engagerade.

”Om företagen inte fattar att det lönar sig att kämpa för ekologisk hållbarhet, kommer de ju inte bry sig lika mycket. Då kommer de vara mindre taggade på att göra skillnad.” (R7).

5. Diskussionsanalys

I detta kapitel kommer skribenterna öppna upp för resonemang och analys mellan tidigare forskning och den insamlade empirin, kopplat till studiens syfte och forskningsfrågor. Empirin kommer att analyseras utifrån en deduktiv ansats. Det återfinns även en motivation kring studiens kvalitet, förslag till vidare forskning och tankar som framkommit under studiens gång.

Studiens insamlade empiri kommer att kopplas till de tre forskningsfrågorna och organiseras enligt Hörisch et al. (2014, s. 338) modell för interaktioner med aktörer, där hållbarhet betraktas som ett kollektivt värde. Dessutom kommer resultatet att struktureras enligt Ozilis (2022, s. 263) modell för förhållandet mellan hållbarhet och hållbar utveckling. Tidigare forskning inom ämnet kommer att användas för att ytterligare tematisera resultaten. Totalt kommer fyra teman att presenteras.

5.1 Skapa balans för en hållbar framtid

5.1.1 Tid, pengar och kreativitet

Flera av de intervjuade betonar att tid är en viktig resurs inom hållbarhetsinitiativ, vilket överensstämmer med tidigare forskning av Rasoolimanesh et al. (2020, s. 3), Buckley (2012, s. 535) och Waligo et al. (2013, s. 342). Dessa forskare, tillsammans med respondenterna, anser att det är nödvändigt att skapa en balans mellan tid, pengar och kreativitet. Respondenterna delar också respondenternas åsikt om att tillräckligt med tid för implementering av hållbarhetsinitiativ är nödvändigt för att undvika snabba och ofullständiga lösningar med negativa konsekvenser på lång sikt.

Amerta et al. (2018, s. 252) och Sauter & Leisen (1999, s. 313) betonar att kreativitet är en viktig faktor för att främja hållbarhet, något som även en av respondenterna bekräftar genom att nämna att "vi är så pass kreativa som människor och [...] tar fram saker som löser stora problem." Författarna och respondenten är överens om att att tänka utanför boxen och använda ekonomiska resurser är avgörande för att driva på hållbarhetsarbetet.

Hörisch et al. (2014, s. 338), Collins & Gannon (2014, s. 19) och Starik & Turcotte (2014, s. 3-5) betonar att ekonomiska investeringar behövs för att stödja utbildning och medvetenhetsskapande, så att människor kan förstå och delta i hållbara beteenden och beslutsfattande. Dessa forskares åsikter överensstämmer med respondenternas uppfattning om att hållbarhetsinitiativ kan sakna de nödvändiga resurserna för att vara effektiva och driva på förändring om det inte finns tillräckliga ekonomiska resurser.

Enligt Stead & Stead (2008, s. 66) kan innovativa lösningar bidra till att övervinna hinder och utmana konventionella arbetssätt och produktionsmetoder. Både Ozili (2022, s. 264) och Dragicevic (2018, s. 276) håller med om detta och betonar att främjande av kreativitet kan leda till utvecklingen av nya idéer och metoder som integrerar de sociala, ekonomiska och

ekologiska aspekterna av hållbar utveckling. Respondenterna bekräftar detta genom att betona vikten av kreativitet för att hitta lösningar på stora problem.

För att uppnå en hållbar framtid hävdar Buhalis (1999, s. 343) att det krävs en tydlig vision och investering av både tid och resurser. Respondenterna är eniga om att en tydlig vision och investering av tid och ekonomiska resurser är avgörande för att driva på förändring inom hållbarhetsområdet. Det framkommer också att både forskare och respondenter är överens om att balansen mellan tid, pengar och kreativitet är väsentliga aspekter för att främja hållbar utveckling (Rasoolimanesh et al., 2020, s. 3; Buckley, 2012, s. 535; Waligo et al., 2013, s. 342).

5.1.2 Utbildning och medvetenhet

Flera forskare betonar vikten av utbildning och medvetenhet som nyckelfaktorer för att främja ekologisk hållbarhet inom turismsektorn (Hörisch et al., 2014, s. 338; Collins & Gannon, 2014, s. 19; Starik & Turcotte, 2014, s. 3-5; Sauter & Leisen, 1999, s. 320, 313, 326). Dessa forskare hävdar att ökade insatser inom hållbarhetsutbildning skapar bättre förutsättningar vid hantering av aktuella hållbarhetsfrågor (Hörisch et al., 2014, s. 338; Collins & Gannon, 2014, s. 19; Starik & Turcotte, 2014, s. 3-5). Utbildningen bör fokusera på praktiska tillämpningar och verktyg som kan användas i verkligheten för att främja och implementera hållbara metoder och initiativ (Harrison et al., 2015, s. 859). Genom samarbete och kunskapsutbyte kan utbildningsprogram och resurser utformas för att möta specifika behov och utmaningar inom turismsektorn på olika platser och destinationer (Sauter & Leisen, 1999, s. 320).

Denna betoning av utbildning och medvetenhet kan kopplas till respondenternas åsikter och erfarenheter. En respondent från Haninge kommun påpekar att de har en viktig roll i att informera, utbilda och inspirera aktörer inom besöksnäringen att satsa på ett hållbart tillvägagångssätt. En annan respondent betonar vikten av att företag tillhandahåller en tydlig miljöprofil för att vägleda besöksnäringen. Dessa synpunkter visar på respondenternas medvetenhet om behovet av utbildning och att skapa en kultur av hållbarhet och ansvarstagande inom turismsektorn.

Waligo et al. (2013, s. 350-351) argumenterar för att etableringen av en stark kunskapsbas och främjandet av medvetenhet kan säkerställa att hållbarhet blir en integrerad del av alla aspekter inom turismen och en naturlig del av branschens verksamhetsmetoder. Detta resonemang kan kopplas till den insamlade empirin där flera respondenter nämner hotellverksamhet som ett exempel på ökad ekologisk medvetenhet inom besöksnäringen. Respondenter R1 och R10 betonar att hotellverksamheten fokuserar på att effektivisera resursanvändningen genom att undvika onödig förbrukning.

Genom att koppla respondenternas uppfattningar och erfarenheter till forskares resonemang blir det tydligt att det finns en överensstämmelse mellan den insamlade empirin och

forskningen utförd av Waligo et al. (2013). Både empirin och forskningen stöder slutsatsen att utbildning, medvetenhet och praktiska tillämpningar är avgörande för att främja hållbarhet inom turismsektorn. Det är genom utbildning och kunskapsutbyte som en holistisk förståelse för hållbarhet kan främjas och implementeringen av hållbara metoder underlättas (Waligo et al., 2013, s. 350-351; Sauter & Leisen, 1999, s. 320). Dessutom kan utbildning och medvetenhet skapa en kultur av hållbarhet och ansvarstagande inom turismsektorn, vilket i sin tur kan inspirera och motivera individer och organisationer att vidta åtgärder och göra positiva förändringar för att främja hållbar turism (Harrison et al., 2015, s. 859).

5.1.3 Samhörighet och värdeskapande

Det tredje temat i studien är samhörighet och värdeskapande, där respondenterna betonar att samhörighet är en viktig faktor för att främja den ekologiska hållbarheten på destinationen. R7 nämner vikten av att om alla i samhället tar initiativ när det gäller ekologisk hållbarhet kan det skapa en mer hållbar miljö. R1 uttrycker tvivel om att enskilda människor är tillräckligt motiverade för att på egen hand agera hållbart och hävdar att det krävs ett större företag eller organisation för att leda och styra mot ett mer hållbart beteende. Dessa iakttagelser kan kopplas till Choi och Murray (2020, s. 576; Johnson et al., 1994, s. 640; Sheldon & Abenoja, 2001, s. 33-34) som påpekar vikten av att ta hänsyn till lokalbefolkningens perspektiv och bedömningar vid hållbar utveckling.

När allmänheten, företag och organisationer känner sig en del av en större grupp som arbetar mot samma mål ökar engagemanget och motivationen att bidra till hållbara förändringar (Ibid). Respondenterna betonade även att den enskilda individen har ett ansvar att agera för att uppnå en nivå av hållbar utveckling. Detta innebär enligt Ozili (2022, s. 263) att människor måste följa samma regler och riktlinjer kring miljövänliga beteenden för att samhället ska röra sig i en mer hållbar riktning (Ozili, 2022, s. 263). En respondent beskriver även att det måste finnas en känsla av samhörighet och gemenskap för att människor ska känna sig motiverade att agera hållbart. Det framkommer dock att det kan vara utmanande för aktörer på destinationen att motivera människor att agera för hållbarhet på en individuell nivå.

Ett annat förekommande tema i studien är värdeskapande. Samhörighet och värdeskapande kan kopplas till varandra eftersom båda begreppen strävar efter ett samhälle där alla känner sig inkluderade och där individer arbetar tillsammans för att nå gemensamma mål (Hörisch et al., 2014, s. 338). Respondenterna betonade vikten av att skapa ett mervärde till de aktörer som aktivt arbetar med hållbarhetsfrågor. R8 menar att det måste finnas ett mervärde som drivkraft för att få företag och organisationer att känna sig engagerade i att arbeta med hållbarhetsfrågor. Detta stämmer överens med Hörisch et al. (2014, s. 338) modell när det gäller ett ömsesidigt hållbarhetsintresse, som betonar vikten av ett delat ansvar för samtliga involverade aktörer i samhällets ekonomiska och sociala utveckling. Genom samverkan och samarbete kan olika aktörer dra nytta av resurser och expertis från olika håll, vilket kan leda till mer effektiva och långsiktiga hållbara lösningar (Hörisch et al., 2014, s. 338).

5.1.4 Effektivitet för hållbar turism

För att främja effektivitet inom hållbar turism är det viktigt att ta hänsyn till alla tre hållbarhetsaspekter: ekonomisk, social och ekologisk (Rasoolimanesh et al., 2020, s. 3; Buckley, 2012, s. 535; Waligo et al., 2013, s. 342). Majoriteten av respondenterna i vår studie betonade att dessa aspekter är sammanlänkade och påverkar varandra, vilket innebär att en balanserad strategi krävs för att uppnå hållbar utveckling på ett effektivt sätt (se kapitlet Empiri, sida 25). Ett exempel på denna koppling mellan aspekterna framfördes av en respondent som pekade på att skapandet av jobb för lokalsamhället, vilket är en social aspekt, är avgörande för att uppnå ekonomisk hållbarhet (R13, s. 27). För att förbättra hållbarheten och minska miljöpåverkan betonade flera respondenter vikten av resurseffektivitet genom att minska onödigt konsumtion och produktion (R8, s. s. 27). Genom att optimera resursanvändningen och minska avfall kan turismen bidra till att bevara naturresurser och minska sina ekologiska fotavtryck (Lee et al., 2021, s. 12; Lück, 2003, s. 943; Buhalis, 1999, s. 343).

Ytterligare en viktig faktor som respondenterna framhöll var samarbete mellan företag och organisationer för att effektivt nå hållbarhetsmålen (se kapitlet Empiri, sida 25). De menade att gemensamma ansträngningar och samarbete är mer framgångsrika än att arbeta isolerat (R5, s. 28). Dessutom påpekade respondenterna att det krävs tydliga regler och riktlinjer för att alla aktörer ska följa samma riktning och möjliggöra verkliga förändringar (R7, s. 27-28). Transparens och tillhandahållande av information identifierades också som viktiga för att underlätta hållbara val och beteenden (se kapitlet Empiri, sida 25). En respondent betonade att medvetna val kan endast göras genom att vara transparenta och informera om olika hållbara alternativ (R5, s. 28).

Vidare ansåg respondenterna att företag och organisationer spelar en avgörande roll i att uppnå ekologisk hållbarhet (se kapitlet Empiri, sida 25). De poängterade att företag har en betydande påverkan på miljön och har möjlighet att minska koldioxidutsläpp och avfall för att bidra till hållbarheten (R7, s. 27-28).

Empirin belyser tydligt vikten av att integrera och balansera de olika hållbarhetsaspekterna, samarbete mellan aktörer, vara transparenta och tillhandahålla information samt involvera lokala samhällen och organisationer för att främja effektivitet inom hållbar turism. Denna insikt stöder de teoretiska aspekterna som diskuterats tidigare i uppsatsen. Genom att applicera dessa insikter i besöksnäringens verksamhet och beslutsfattande kan hållbar turism bidra till en långsiktig hållbar utveckling och bevara resurser för kommande generationer (Ozili, 2022, s. 263; Hodge, 1997, s. 9).

5.2 Förslag till vidare forskning

Hållbarheten vid skärgårdsdestinationer kan utforskas och förstås genom flera spännande forskningsområden. Ett av dessa områden är kulturmöten, där det är intressant att undersöka

hur turismverksamheter påverkar möten mellan lokalbefolkningen och besökare. Forskning inom detta område kan erhålla insikter om hur möten exempelvis främjar kulturellt utbyte. Forskning kring detta kan också identifiera strategier för att främja meningsfulla interaktioner och samtidigt hantera potentiella utmaningar på ett hållbart sätt.

Genom att forska inom dessa områden är det möjligt att uppnå en djupare förståelse för de sociala aspekterna av turismutveckling i skärgårdsområden. Detta kan i sin tur informera beslutsfattande och policyutvecklare för att främja en hållbar turismutveckling som gynnar både besökare och lokalbefolkning. Forskning kan bidra till att identifiera och sprida bästa praxis och innovativa lösningar som främjar en balanserad och hållbar utveckling av skärgårdsdestinationer. Det kan också vara relevant att undersöka hur samarbete mellan olika aktörer, turismföretag, lokalbefolkning, myndigheter och ideella organisationer, kan bidra till att skapa en hållbar turismekonomi i skärgårdsområden.

6. Slutsats

Respondenterna betonar vikten av att arbeta med alla tre hållbarhetsaspekter parallellt och att dessa är sammanlänkade. De pekar på betydelsen av samarbete och att hitta gemensamma lösningar för att uppnå hållbarhetsmålen på ett effektivt sätt. Transparens och information är även väsentliga faktorer för att uppnå hållbarhetseffektivitet. För att underlätta hållbara val krävs det information och upplysning för att människor ska kunna göra medvetna val. Det betonas att det behövs transparens, information och samarbete mellan företag och organisationer för att komma fram till strategier som främjar effektiviteten med hållbarhetsarbetet. Påvisat är effektivitet en central faktor för att uppnå hållbarhet och att samarbete, transparens och information är väsentliga verktyg för att uppnå detta. Det stod klart att effektivitet är en avgörande faktor för att uppnå hållbarhet, som betonas av respondenternas åsikter.

För att uppnå hållbarhetsmålen är det grundläggande att samarbeta och hitta gemensamma lösningar, vilket är särskilt relevant för att bedriva hållbar destinationsutveckling på Dalarö. Det krävs samarbete och gemensamma lösningar från aktörerna på ön, inklusive skapande av nya affärsmodeller och investeringar i utbildning för att öka medvetenheten om hållbarhet. När det gäller den ekologiska aspekten av hållbarhet är det tydligt att respondenterna betonar vikten av att följa hållbara riktlinjer och att informera både företag och allmänheten om hur ett arbete med miljöfrågor och hållbarhet kan gå tillväga. Aktörerna på ön förefaller medvetna om den ekologiska aspekten av hållbarhet och det finns ett engagemang för att bevara och skydda ön. Besöksnäringen kan spela en positiv roll i att främja den ekologiska hållbarheten genom att investera i utbildning och främja ansvarsfull turism. Att utbilda aktörer inom hållbar turism kan bidra till ökad medvetenhet bland turister, beslutsfattare och lokala samhällen, om att bevara natur- och kulturreсурser och minska de negativa effekterna av turism. Sammanfattningsvis är effektivitet, samarbete, utbildning och medvetenhet centrala faktorer för att bedriva hållbar destinationsutveckling på Dalarö och främja den ekologiska hållbarheten. Detta kräver en insats från samtliga aktörer på ön att arbeta tillsammans och hitta gemensamma lösningar för att bevara ön och främja ansvarsfull turism.

6.1 Studiens begränsningar

I studien användes Malteruds et al. (2016, s. 1756) modell för urval och strategiska urvalsprinciper för att bestämma urvalsstorleken. Modellen baserades på begreppet "informationskraft" (Information power), vilket syftar till att bedöma om ett mindre eller större urval av respondenter kan ge tillräckligt med information för studien. Urvalet i studien bestod av 14 respondenter med koppling till destinationen Dalarö. Även om modellen motiverade valet av ett mindre urval, kan detta val påverka resultaten genom att generaliseringen begränsas till respondenter från en specifik destination. Dessutom inkluderade urvalet endast en respondent från en pilotstudie, vilket också kan påverka resultatens validitet och tillförlitlighet. Det är också viktigt att notera att modellen och urvalsprinciperna inte tar hänsyn till alla faktorer som kan påverka urvalsbeslutet. Det kan finnas andra faktorer som påverkar urvalet som inte har beaktats i denna studie.

Begränsningarna i urvalet kan därmed påverka generaliserbarheten, validiteten och tillförlitligheten hos studiens resultat. Det är viktigt att vara medveten om dessa begränsningar vid tolkning och användning av studiens resultat. Dessutom finns det andra begränsningar att ta hänsyn till i studien. För det första baseras den endast på kvalitativ data från ett begränsat antal respondenter, vilket innebär att resultaten inte kan generaliseras till hela befolkningen. Det är viktigt att vara försiktig med att dra allmängiltiga slutsatser utifrån denna begränsade datamängd. För det andra kan det finnas en risk för social önskvärdhet i respondenternas svar, där de kan ha anpassat sina svar för att motsvara förväntningarna eller ge ett mer positivt intryck. Detta kan påverka validiteten och tillförlitligheten hos den insamlade datan.

En ytterligare begränsning är att studien främst fokuserade på ekologisk hållbarhet och dess olika dimensioner. Andra aspekter av hållbarhet behandlades inte i lika stor utsträckning, vilket kan påverka den övergripande förståelsen av hållbarhet i destinationen. Det är viktigt att vara medveten om att det finns ett flertal aspekter av hållbarhet som kan vara relevanta och som inte har undersökts i studien.

Denna studie bidrar till förståelsen av respondenternas uppfattningar om ekologisk hållbarhet och dess olika dimensioner. Det är dock viktigt att vara medveten om de nämnda begränsningarna i studien. Dessa begränsningar inkluderar urvalets storlek och sammansättning, begränsningar i generaliserbarheten, samt eventuell förvrängning av data på grund av social önskvärdhet. Att ta hänsyn till dessa begränsningar hjälper till att sätta studiens resultat och slutsatser i rätt perspektiv. Det är viktigt att erkänna att resultaten endast representerar en specifik grupp respondenter och inte kan generaliseras till hela befolkningen eller andra skärgårdsdestinationer utan ytterligare forskning och datainsamling.

7. Källförteckning

Tryckta källor

Alvehus, J. (2019). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*. 2. uppl. Stockholm: Liber.

Bell, J., & Waters, S. (2016). *Introduktion till Forskningsmetodik*. Studentlitteratur.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2. uppl. Solna: Liber.

Eriksson, L.T. & Wiedersheim-Paul, F. (2014). *Att Utredda, Forska och Rapportera*. Stockholm: Liber.

Freeman, R. E. (1984). *Strategic management: A stakeholder approach*. Boston: Pitman.

Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2020). *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 2 uppl., Stockholm: Liber AB.

Stabler, M. J & Goodall, B. (1997). *Tourism and sustainability: Tourism to practice*. Wallingford: CAB International.

Artiklar

Aall, C. (2014). Sustainable Tourism in Practice: Promoting or Perverting the Quest for a Sustainable Development? *Sustainability*, 6(5), ss.2562–2583. DOI: 10.3390/su6052562

Agius, K. & Briguglio, M. (2021). Mitigating seasonality patterns in an archipelago: the role of ecotourism. *Maritime Studies*, 20, ss.409–421. DOI:10.1007/s40152-021-00238-x

Alsaawi, A. (2014). A Critical Review of Qualitative Interviews. *SSRN European Journal of Business and Social Sciences*, 3(4), ss.149–159. DOI: 10.2139/ssrn.2819536

Amerta, I. M. S., Sara, I. M. & Bagiada, K. (2018). Sustainable Tourism Development. *International Research Journal of Management, IT & Social Sciences*, 5, ss.248-254. <https://sloap.org/journals/index.php/irjmis/article/view/176/1078>

Bardolet, E. & Sheldon, P. J. (2008). Tourism in archipelagos: Hawai'i and the Balearics. *Annals of Tourism Research*, 35(4), ss.900–923. DOI: 10.1016/j.annals.2008.07.005

- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *NursingPlus Open*, 2, ss.8–14. DOI: 10.1016/j.npls.2016.01.001
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), ss.77–101. DOI: 10.1191/1478088706qp063oa
- Buckley, R. (2012). Sustainability reporting and certification in tourism. *Tourism Recreation Research*, 37(1), ss.85–90. DOI: 10.1080/02508281.2012.11081692
- Buhalis, D. (1999). Tourism on the Greek Islands: Issues of Peripherality, Competitiveness and Development. *International Journal of Tourism Research - INT J TOUR RES*, 1. DOI: 10.1002/(SICI)1522-1970(199909/10)1:5<341::AID-JTR201>3.0.CO;2-0
- Butler, R. W. (1999). Sustainable tourism: A state-of-the-art review. *Tourism Geographies*, 1(1), ss.7–25. DOI: 10.1080/14616689908721291
- Byrd, E. T. (2007). Stakeholders in sustainable tourism development and their roles: Applying stakeholder theory to sustainable tourism development. *Tourism Review*, 62(2), ss. 6-13. DOI: 10.1108/16605370780000309
- Calado, H., Borges, P., Phillips, M., Ng, K. & Alves, F. (2011). The Azores archipelago, Portugal: improved understanding of small island coastal hazards and mitigation measures. *Natural Hazards*, 58(1), ss.427–444. DOI:10.1007/s11069-010-9676-5
- Carroll, A. B. & Nasi, J. (1997). Understanding stakeholder thinking: Themes from a Finnish conference. *Business Ethics: A European Review*, 6(1), ss.46–51. DOI: 10.1111/1467-8608.00047
- Choi, H. & Murray, I. (2010). Resident Attitudes Toward Sustainable Community Tourism. *Journal of Sustainable Tourism - J SUSTAIN TOUR*. 18. ss.575-594. DOI: 10.1080/09669580903524852
- Collins, D. & Gannon, A. (2014). Walking the eco-talk movement. *Organization & Environment*, 27(1), ss.16–24. DOI: 10.1177/1086026614521629
- Dragicevic, A.Z. (2018). Deconstructing sustainability. *Sustainable Development*, 26(6), ss .525–532. DOI: 10.1002/sd.1746
- Elo, S. & Kyngäs, H. (2008). The Qualitative Content Analysis Process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), ss.107-115. DOI:10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x
- Hansmann, R., Harald, A.M. & Frischknecht, P. (2012) Principal sustainability components: empirical analysis of synergies between the three pillars of sustainability. *International*

Journal of Sustainable Development & World Ecology, 19(5), ss.451-459. DOI: 10.1080/13504509.2012.696220

Harrison, J., Freeman, R. E. & Cavalcanti Sá de Abreu, M. (2015). Stakeholder theory as an ethical approach to effective management: Applying the theory to multiple contexts. *Review of Business Management*, ss.858–869. DOI: 10.7819/rbgn.v17i55.2647

Hodge, T. (1997). Toward a Conceptual Framework for Assessing Progress toward Sustainability. *Social Indicators Research*, 40(1/2), ss.5–98. DOI: 10.1023/a:1006847209030

Holden, A. (2003). In Need of New Environmental Ethics for Tourism. *Annals of Tourism Research*, 30, ss.94–108. DOI: 10.1016/S0160-7383(02)00030-0

Hörisch, J., Freeman, R. E. & Schaltegger, S. (2014). Applying stakeholder theory in Sustainability Management. *Organization & Environment*, 27(4), ss.328–346. DOI: 10.1177/1086026614535786

Jabareen, Y. (2008) A New Conceptual Framework for Sustainable Development. *Environment Development and Sustainability*, 10, 179-192. DOI:10.1007/s10668-006-9058-z

Jansson, B. O. & Stålvant, C. E. (2001). The Baltic Basin Case Study—towards a sustainable Baltic Europe. *Continental Shelf Research*, 21(18), ss.1999–2019. DOI: 10.1016/S0278-4343(01)00039-5

Johnson, J.D., Snepenger, D.J. & Akis, S. (1994). Residents' perceptions of tourism development. *Annals of Tourism Research*, 21(3), ss.629–642. DOI: 10.1016/0160-7383(94)90124-4

Khan, M. R., Khan, H. U. R., Lim, C. K., Tan, K. L. & Ahmed, M. F. (2021). Sustainable Tourism Policy, Destination Management and Sustainable Tourism Development: A Moderated-Mediation Model. *Sustainability* 2021, 13, 12156. DOI: 10.3390/su132112156

Koens, K. & Thomas, R. (2015). Is small beautiful? Understanding the contribution of small businesses in township tourism to economic development. *Development Southern Africa*, 32(3), ss.320–332. DOI:10.1080/0376835X.2015.1010715

Lee, T. H., Jan, F. H. & Liu, J. T. (2021). Developing an indicator framework for assessing sustainable tourism: Evidence from a Taiwan ecological resort. *Ecological Indicators*, 125, ss.107596. DOI:10.1016/j.ecolind.2021.107596

Lehtonen, M. (2004). The Environmental–Social Interface of Sustainable Development: Capabilities, social capital, institutions. *Ecological Economics*, 49(2), ss.199–214. DOI: 10.1016/j.ecolecon.2004.03.019

- Liu, Z. (2003). Sustainable Tourism Development: A Critique. *Journal of Sustainable Tourism* 11:459–475. DOI: 10.1080/09669580308667216
- Lu, J. & Nepal, K. S. (2009). Sustainable tourism research: an analysis of papers published in the Journal of Sustainable Tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 17(1), ss.5-16. DOI: 10.1080/09669580802582480
- Ozili, P. K. (2022). Sustainability and sustainable development research around the world. *Managing Global Transitions*, 20(3). DOI: 10.26493/1854-6935.20.259-293
- Lück, M. (2003). Education on marine mammal tours as agent for conservation—but do tourists want to be educated? *Ocean & Coastal Management*, 46(9), ss.943–956. DOI: 10.1016/S0964-5691(03)00071-1
- Malterud, K., Siersma, V.D. & Guassora, A.D. (2016) “Sample size in qualitative interview studies,” *Qualitative Health Research*, 26(13), ss.1753–1760. DOI: 10.1177/1049732315617444
- Marzuki, A. (2011). Resident attitudes towards impacts from tourism development in Langkawi Islands, Malaysia. *World applied sciences journal*, 12, ss.25–34. <http://idosi.org/wasj/wasj12%28T&H%2911/4.pdf> [2023-04-10]
- Mensah, J. (2019). Sustainable development: Meaning, history, principles, pillars, and implications for human action: Literature review. *Cogent Social Sciences*, 5(1), ss.1653531. DOI: 10.1080/23311886.2019.1653531
- Moschino, V., Schintu, M., Marrucci, A., Marras, B., Nesto, N. & Ros, L.D. (2017). An ecotoxicological approach to evaluate the effects of tourism impacts in the Marine Protected Area of La Maddalena (Sardinia, Italy). *Marine Pollution Bulletin*, 122(1), ss.306–315. DOI: 10.1016/j.marpolbul.2017.06.062
- Moisey, R.N. & McCool, S.F. (2001). Sustainable tourism in the 21st century: Lessons from the past: Challenges to address. In S.F. McCool and R.N. Moisey (eds). *Tourism Recreation and Sustainability*. ss.343–352
- Niedziółka, I. (2014). Sustainable tourism development. *Regional formation and development studies*, 8(3), ss.157-166. DOI: 10.15181/rfds.v7i2.2371
- Nowell, S. L., Noris, M. J., White, E. D. & Moules, J. N. (2017). Thematic analysis. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1), ss.1–13. DOI: 10.1177/1609406917733847
- Nunkoosing, K. (2005). The problems with interviews. *Qualitative Health Research*, 15(5), ss.698–706. DOI: 10.1177/1049732304273903

- Peterson, J. S. (2019). Presenting a qualitative study: A reviewer's perspective. *Gifted Child Quarterly*, 63(3), ss.147–158. DOI: 10.1177/0016986219844789
- Phillips, R. A. & Reichart, J. (2000). The Environment as a Stakeholder? A Fairness-Based Approach. *Journal of Business Ethics*, 23(2), ss.185–197. DOI: 10.1023/a:1006041929249
- Phillips, R., Freeman, R. E. & Wicks, A. C. (2003). What stakeholder theory is not. *Business Ethics Quarterly*, 13(4), ss.479–502. DOI: 10.5840/beq200313434
- Rasoolimanesh, S.M., Ramakrishna, S., Hall, C.M., Esfandiar, K. & Seyfi, S. (2020). A systematic scoping review of sustainable tourism indicators in relation to the sustainable development goals. *Journal of Sustainable Tourism*, 0(0), ss.1–21. DOI: 0.1080/09669582.2020.1775621
- Renfors, S. M. (2021). Stakeholder's Perception of Sustainable Tourism Development in a Cold-Water Destination: the Case of the Finnish Archipelago. *Tourism Planning & Development*, 18(5), ss.510-528. DOI: 10.1080/21568316.2020.1816566
- Roberts, S. & Tribe, J. (2008). Sustainability indicators for small tourism enterprises - An exploratory perspective. *Journal of Sustainable Tourism*, 16(5), 575–594. DOI: 10.2167/jost579.0
- Rubio-Cisneros, N.T., Montero-Muñoz, J.L., Rubio-Cisneros, I. I., Morales-Ojeda, S., Pech, M., Ruiz-Ayma, G., Rueda-Flores, M., Baker, R., Jiménez, A., Fuentes, K. & González-Rojas, J. I. (2022). Tourists perceptions of Caribbean islands facing environmental threats before the COVID-19 health crisis: Holbox Island and Archipelago of Bocas del Toro. *PLOS ONE*, 17(3): e0262014. DOI: 10.1371/journal.pone.0262014
- Saarinen, J. (2006). Traditions of sustainability in tourism studies. *Annals of Tourism Research*, 33(4), ss.1121–1140. DOI: 10.1016/j.annals.2006.06.007
- Sauter, E.T. & Leisen, B. (1999). Managing stakeholders a Tourism Planning Model. *Annals of Tourism Research*, 26(2), ss.312–328. DOI: 10.1016/S0160-7383(98)00097-8
- Schaltegger, S., Freund, F. L. & Hansen, E. G. (2012). Business cases for sustainability: The Role of Business Model Innovation for Corporate Sustainability. *International Journal of Innovation and Sustainable Development*, 6(2), ss.95. DOI: 10.1504/ijisd.2012.046944
- Sheldon, P. & Abenoja, T. (2001). Resident attitudes in a mature destination: The case of Waikiki. *Tourism Management*, 22, ss.435–443. DOI: 10.1016/S0261-5177(01)00009-7

Sirakaya, E., Jamal, T.B. & Choi, H.S. (2001). Developing indicators for destination sustainability. In D.B. Weaver (ed.). *The Encyclopedia of Ecotourism*, ss.411–31. DOI:10.1079/9780851993683.0411

Starik, M. & Turcotte, M.-F. (2014). With a little (urgent) help from our friends. *Organization & Environment*, 27(1), ss.3–9. DOI:10.1177/1086026614523278

Stead, J. G. & Stead, W. E. (2008). Sustainable strategic management: An evolutionary perspective. *International Journal of Sustainable Strategic Management*, 1(1), 62. DOI: 10.1504/ijssm.2008.018127

Torres-Delgado, A. & Palomeque, F. L. (2014). Measuring sustainable tourism at the municipal level. *Annals of Tourism Research*, 49, ss.122–137. DOI: 10.1016/j.annals.2014.09.003

Twining-Ward, L. & Butler, R. (2010). Implementing STD on a Small Island: Development and Use of Sustainable Tourism Development Indicators in Samoa. *Journal of Sustainable Tourism*, 10(5), ss.363–387. DOI: 10.1080/09669580208667174

Vaismoradi, M., Turunen, H. & Bondas, T. (2013). Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study. *Nursing & Health Sciences*, 15(3), ss. 398–405. DOI: 10.1111/nhs.12048

Valente, B & Medeiros, E. (2022). The Impacts of EU Cohesion Policy on Sustainable Tourism: The Case of POSEUR in Algarve. *Sustainability*, 14(19), s. 12672. DOI: 10.3390/su141912672

Waligo, V.M., Clarke, J. & Hawkins, R. (2013). Implementing sustainable tourism: A multi-stakeholder involvement management framework. *Tourism Management*, 36, ss. 342–353. DOI: 10.1016/j.tourman.2012.10.008

Widyarsana, I.M.W. & Agustina, E. (2020). Waste Management Study In The Archipelago Tourism Area (Case Study: Nusa Penida District, Bali Province, Indonesia). *E3S Web Conf.*, 148, ss. 05002. DOI: 10.1051/e3sconf/202014805002

Zapata, M. J., Hall, C. M., Lindo, P. & Vanderschaeghe, M. (2011). Can community-based tourism contribute to development and poverty alleviation? Lessons from Nicaragua. *Current Issues in Tourism*, 14(8), ss. 725–749. DOI:10.1080/13683500.2011.559200

Elektroniska källor

Dalarö (2023). *Välkommen till Dalarö.*

<https://www.dalaro.se/> [2023-04-10]

FN (2023). *Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.*

<https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/vad-gor-fn/fns-arbete-for-utveckling-och-fattigdomsbekampning/agenda2030-och-de-globala-malen/> [2023-03-27]

Google maps (2023). *Stockholm - Dalarö.*

<https://www.google.com/maps/dir/stockholm/dalar%C3%B6/@59.2226663,17.957556,10z/data=!3m1!4b1!4m13!4m12!1m5!1m1!1s0x465f763119640bcb:0xa80d27d3679d7766!2m2!1d18.0685808!2d59.3293235!1m5!1m1!1s0x465f7d2156bc730f:0xdf8ade05d0e72528!2m2!1d18.4106144!2d59.13532948> [2023-04-10]

Haninge kommun (2020). *Dalarö - med anor från badortstiden.*

<https://www.haninge.se/bygga-trafik-och-miljo/bostader-och-lokaler/dalaro/> [2023-04-4]

Dalarö Hembygd (2023). *Kartor.*

<http://www.dalarohembygd.se/Kartor.html> [2023-04-10]

Mitt SL (2023). *Handen station-Dalarö (-Smådalarö).*

<https://mitt.sl.se/ficktid/vinter/v839.pdf> [2023-04-10]

Regeringen (2022). *Agenda 2030 för hållbar utveckling.*

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/> [2023-03-27]

Regeringskansliet (2015). *En svensk strategi för hållbar utveckling - ekonomisk, social och miljömässig.*

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/skrivelse/2004/04/skr.-200304129>
[2023-03-27]

Region Stockholm (2023). *Waxholmsbolaget.*

<https://www.regionstockholm.se/verksamhet/kollektivtrafik/waxholmsbolaget/> [2023-04-25]

Skärdgårdsfakta (2015). *Grafiska kartor 2015.*

http://www.siko.org.se/files/Lnsstyrelsens_skrgrdsfakta-2015-6.pdf [2023-04-25]

Stockholm Archipelago (2023). *Så nära är Stockholms skärgård.*

<https://www.stockholmarchipelago.se/sv/> [2023-04-25]

Stockholms läns museum (2023). *Dalarö och Dalarö skans.*

<https://stockholmslansmuseum.se/besoksmal/dalaro-och-dalaro-skans/> [2023-04-4]

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer: inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning.*

https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf. [2023-03-30]

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed.*

<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html>. [2023-03-30]

Visit Skärgården (2023). *Dalarö.*

<https://visitskargarden.se/resmaal/soedra-skaergaarden/dalaroe.aspx> [2023-04-6]

Visit Stockholm (2023). *Upptäck Stockholms skärgård.*

<https://www.visitstockholm.se/se-gora/utflykter/upptack-stockholms-skargard/> [2023-04-25]

Visit Sweden (2023). *Sverige - Världens mest hållbara turistdestination.*

<https://corporate.visitsweden.com/kunskap/malid/sverige-varldens-mest-hallbara-turistdestination/> [2023-03-27]

World Commission on Environment and Development (WCED) (1987). *Our common future, Report of the World Commission on Environment and Development.*

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf> [2023-03-27]

Bilaga 1, Intervjuförfrågan

Hej!

Vi är tre studenter som nu under våren (2023) skriver vår kandidatsuppsats i ämnet Turismvetenskap C vid Södertörns högskola. Det är en kvalitativ studie med syfte att undersöka hur Dalarö kan förbättra sitt ekologiska hållbarhetsarbete och samarbete för att bli en mer långsiktigt hållbar destination. Det är också studiens syfte att undersöka hur besöksnäringen påverkar utvecklingen av den ekologiska hållbarheten på Dalarö.

Vi önskar därför intervju aktörer på destinationen för att få en djupare förståelse kring hållbarhetsarbetet på destinationen.

Vi önskar att få möjligheten att intervju dig som är en viktig person på destinationen, i syfte att genomföra vår studie. Självklart kommer all information att behandlas enligt konfidentialitetskravet.

Skulle du vara intresserad av att delta i en intervju? Vänligen svara på detta mejl med ditt namn och en kontaktmetod, så kontaktar vi dig så snart som möjligt.

Kan ni hjälpa oss att undersöka hur aktörer på Dalarö förhåller sig till det ekologiska hållbarhetsarbetet samt hur samarbetet mellan aktörer ser ut i dagsläget? Genom att bidra med er hjälp kan vi öka kunskapen om detta ämne för framtiden.

Daniel: 20dast1@suni.se

Emma: 19emmo1@suni.se

Julian: 20juro@suni.se

Med vänliga hälsningar

Daniel Streijffert

Emma Mornell

Julian Amalraj

Bilaga 2, Informationsmejl

Hej!

Tack för att du vill ställa upp på en intervju!

Följande kommer all information du kan tänkas behöva inför intervjun. Har du ytterligare frågor är du välkommen att kontakta oss genom att svara på det här mailet.

Studiens syfte

Syftet med studien är att undersöka samarbetet mellan aktörer på Dalarö och utforska sätt att förbättra deras hållbarhetsarbete med fokus på ekologisk hållbarhet. Det är också studiens syfte att undersöka hur besöksnäringen påverkar utvecklingen av den ekologiska hållbarheten på Dalarö.

Din roll

Din roll som respondent är att möjliggöra så att vi som uppsatsförfattare kan samla in en djupare förståelse kring dina upplevelser och uppfattningar kring ämnet. Då i samband med studiens syfte som tidigare nämnt.

Intervjuämnet

Intervjufrågorna kommer att cirkulera kring olika ämnen som är relaterade till studiens två forskningsfrågor: (a) På vilket sätt bedriver regionen hållbar destinationsutveckling, och hur förhåller sig aktörerna på Dalarö till den ekologiska aspekten av hållbarhet? (b) Hur påverkar besöksnäringen utvecklingen av den ekologiska hållbarheten på destinationen?

Hur informationen behandlas efter intervjun

Vi kommer att skydda och upprätthålla din integritet. Därav är det viktigt att du signerar samtyckesblanketten som vi bifogar i detta mejl.

I samband med att du signerar samtyckesblanketten godkänner du till deltagande i studien. Vi lovar även att din respons kommer att anonymiseras och i resultatet kommer citat från din intervju refereras till en bokstav följt av en siffra. Exempelvis R5, där R står för respondent och siffran står för vilket tillfälle din intervju ägde rum. Det som sägs under intervjun är konfidentiellt mellan oss och dig. Information som samlas in under intervjun kommer att makuleras i samband med studiens avslut. Om du vill är det även möjligt att få ta del av det sammanställda resultatet genom att mejla oss.

Bilaga 3, Samtyckesblankett

SAMTYCKESBLANKETT

Samtycke till studien “Hållbarhetsarbete på Dalarö: En kvalitativ studie kring aktörers samarbete och ekologiskt hållbarhetsutveckling”.

Nedan ger du ditt samtycke till att delta i studien “Hållbarhetsarbete på Dalarö: En kvalitativ studie kring aktörers samarbete och ekologiskt hållbarhetsutveckling”.

Studiens syfte är att undersöka (a) På vilket sätt bedriver regionen hållbar destinationsutveckling, och hur förhåller sig aktörerna på Dalarö till den ekologiska aspekten av hållbarhet? (b) Hur påverkar besöksnäringen utvecklingen av den ekologiska hållbarheten på destinationen?

Läs noggrant igenom detta och ge sedan ditt medgivande genom att skriva under med din namnteckning längst ned på sidan.

MEDGIVANDE

- Jag har tagit del av information kring studien och är därmed medveten om hur intervjun kommer gå till och den tid den tar i anspråk.
- Jag har vid behov fått tillfälle att ställa frågor.
- Deltagande i studien är frivilligt och jag kan vid valfri tidpunkt välja att avbryta intervjun utan att behöva ge något skäl.
- Information som samlas in genom intervjun är konfidentiell och makuleras när studien avslutas.
- Jag har möjlighet att ta del av det sammanställda resultatet av intervjun om jag önskar.

Ort / Datum

.....

Namnteckning

.....

Namnförtydligande

.....

Bilaga 4, Intervjuguide

Intervjuguide

Hej och varmt välkommen till den här intervjun.

Vi heter Daniel, Emma och Julian och vi skriver just nu vår kandidatuppsats i ämnet Turismvetenskap C på Södertörns högskola. Uppsatsens syfte är om hur Dalarö kan förbättra sitt ekologiska hållbarhetsarbete och samarbete för att bli en mer långsiktigt hållbar destination.

Vi vill gärna veta hur du ställer dig till detta samt få ta del av dina åsikter, upplevelser och tankar kring detta. När du svarar på frågorna får du gärna förklara på detaljnivå och även i sin helhet. Det kan exempelvis vara om sophantering vid destinationen eller ett allmänt miljötankande. Vi vill poängtera att inget svar du återger under intervjuns gång kan anses som rätt eller fel.

Deltagandet i den här intervjun är frivilligt och du kan vid vilken tidpunkt som helst välja att avsluta intervjun utan att ge skäl till detta. Intervjun kommer att ta mellan 30-40 minuter, och vi kommer att spela in ljudet för att kunna transkribera det som sägs. Det som sägs under intervjun kommer att behandlas konfidentiellt, och du kommer att vara anonym. När studien är avslutad kommer allt insamlat material att makuleras.

Har du några frågor?

Är det okej om vi startar inspelningen nu?

Inspelningen börjar här

- Vad betyder ekologisk hållbarhet för dig?
- Vilken roll tror du att utbildning och medvetenhet spelar i att uppnå ekologisk hållbarhet?
- Hur arbetar ni med ekologisk hållbarhet idag?
- Vilka åtgärder tror du är nödvändiga för att uppnå ekologisk hållbarhet?
- Hur tror du att vi kan minska vår miljöpåverkan i vardagen?
- Vilka hinder tror du finns för att uppnå ekologisk hållbarhet?
- Vilken roll tror du att företag och organisationer spelar i att uppnå ekologisk hållbarhet?
- Tror du att politiska beslut kan ha en inverkan på ekologisk hållbarhet?
- Hur ser du på konsumtionsbaserade åtgärder, såsom att till exempel minska köttkonsumtionen eller använda återanvändbara produkter?

- Tror du att det är möjligt att uppnå ekologisk hållbarhet utan att offra vår nuvarande levnadsstandard?

Inspelningen avslutas här

Tack för din medverkan under den här intervjun och för att du bidragit till vår kandidatuppsats. Har du några avslutande frågor? Skulle du komma på frågor i efterhand är du välkommen att kontakta oss.